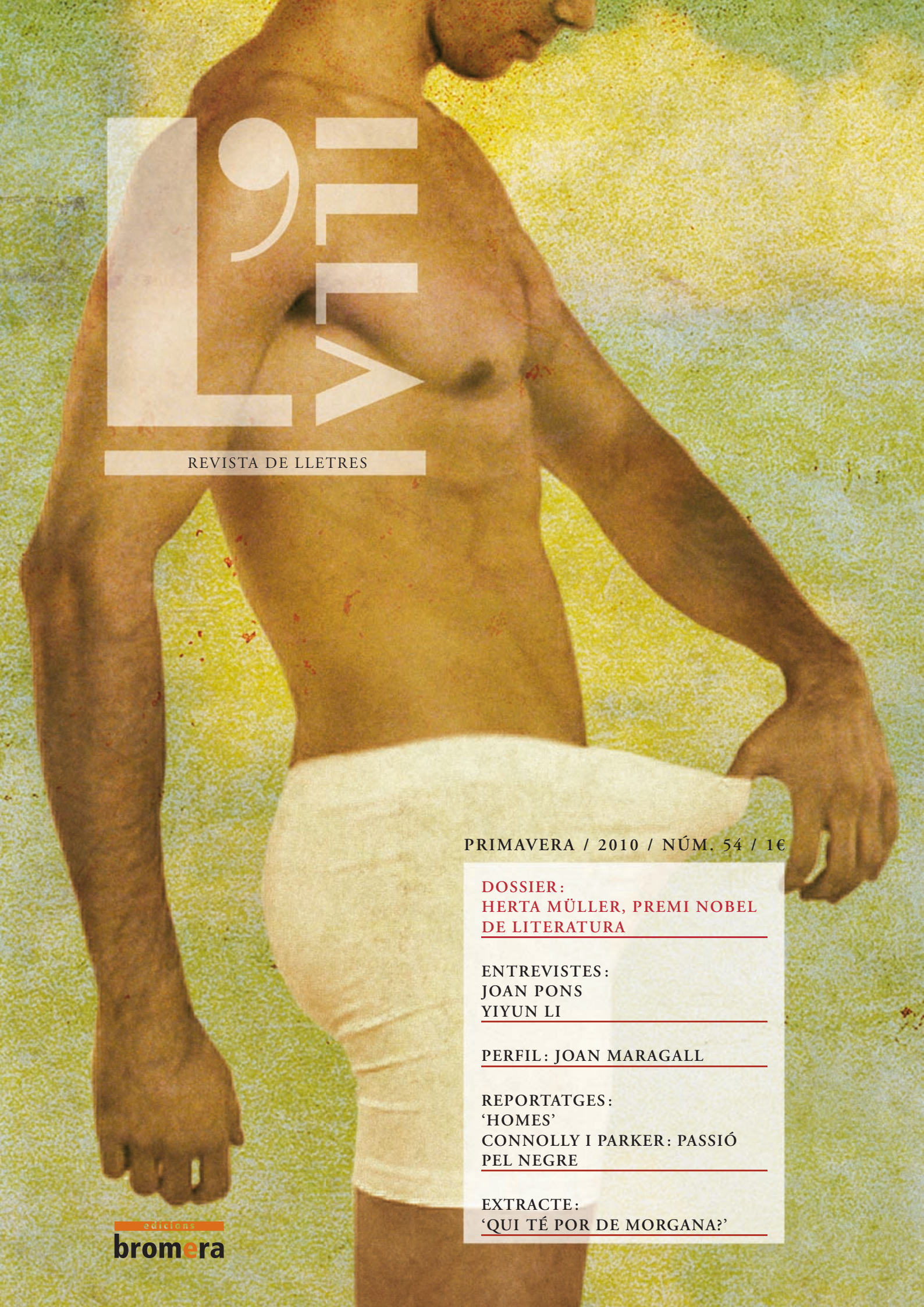

L'E

REVISTA DE LLETRES

PRIMAVERA / 2010 / NÚM. 54 / 1€

DOSSIER:
HERTA MÜLLER, PREMI NOBEL
DE LITERATURA

ENTREVISTES:
JOAN PONS
YIYUN LI

PERFIL: JOAN MARAGALL

REPORTATGES:
'HOMES'
CONNOLLY I PARKER: PASSIÓ
PEL NEGRE

EXTRACTE:
'QUI TÉ POR DE MORGANA?'

S U M A R I

3 OPINIÓ

I SI PROVEM EL LLIBRE DIGITAL?

ENRIC FAURA

4

L'OPINIÓ DE LA CRÍTICA

5 PERFIL

JOAN MARAGALL

JULI CAPILLA

6

FLAIXOS

9

PARLAR D'"HOMES" SENSE PÈLS
A LA LLENGUA

AMANDA GASCO

10 ENTREVISTA

JOAN PONS

ESPERANÇA CAMPS

12 EXTRACTE

QUI TÉ POR DE MORGANA?

13 QÜESTIONARI

YIYUN LI

DANIEL RUIZ-TRILLO

DOSSIER

HERTA MÜLLER, PREMI NOBEL DE
LITERATURA

15

DENÚNCIA DE GRAN LITERATURA

DAVID MADUEÑO

16

DUES HISTÒRIES AMB COR D'EXILI

ELENA ARANDA

17

LES VEUS DE LA REPRESSIÓ

CARLES CORTÉS

19 REPORTATGE

CONNOLLY I PARKER: PASSIÓ
PEL NEGRE

MARTA ESTRELLES

20 REPORTATGE

UNA COMBINACIÓ EXPLOSIVA
D'HUMOR I AMOR

SÒNIA REAL

21 REPORTATGE

L'ESPECTRE 'FRIKI' QUE ENS GUIARÀ
FINS A TOT UN CLÀSSIC

CAROL BORRÀS

22 QUADERNS D'ANIMACIÓ LECTORA
RECÓRRER L'ALBUFERA DE FUSTER

M.JOSÉ VILLALBA

24 QUADERNS D'ANIMACIÓ LECTORA
JO VULL JUGAR!

25

RESSENYES

29

NOTÍCIES

30 EL RETROVISOR

UN ÈXIT PER A (RE)DESCOBRIR

SANDRA CAPSIR

PORTADA: OPALWORKS.

ENRIC SOLBES, L'ARTISTA I EL PROFESSIONAL, ENTRE EL RECORD I L'ADMIRACIÓ

JOSEP ANTONI FLUIXÀ

Vostés, probablement, no hauran notat res. Res d'estrany, vull dir. O, si més no, de diferent. I en rebre la revista per correu, com és habitual, l'hauran fullejada i n'hauran observat, amb més o menys atenció, el contingut. S'hi hauran fixat, potser, en algun article o en alguna notícia o comentari que els haja resultat interessant —això, com és evident, és el que esperem els qui la fem—. I, fins i tot, s'hauran detingut en la ressenya de qualsevol llibre de novetat que els haja captat l'atenció. Però, en definitiva, és més que probable que no hagen detectat cap canvi significatiu que faça de *L'illa* que tenen a les mans, la número 54, una revista distinta a la del darrer número, la 53, pel que respecta a la maquetació, les seccions, la línia editorial, l'estil, etc.

I, no obstant això, per als qui treballem o estem relacionats com a assessors o com a col·laboradors amb Edicions Bromera, la revista que ara tenen a les mans és, sens dubte, una revista ben especial, amargament especial, diríem. És la primera *L'illa* que es publica sense el treball directe de disseny, sempre minuciós, d'Enric Solbes, l'artista i company a qui Edicions Bromera deu, pràcticament des del començament, la imatge gràfica i artística de l'editorial i qui, des del primer número, va ser l'encarregat de donar l'aparença estètica a la revista de lletres que Edicions Bromera creà per a divulgar les obres que publicava, davant la manca d'espais de difusió i de crítica literària existents a la premsa per a les obres publicades en la nostra llengua. Enric Solbes va rebre l'encàrrec amb ofici i amb il·lusió. I, a més, hi va posar tota l'ànima. Va fer de *L'illa* una creació artística seua, que féu evolucionar també amb el pas del temps, des de la sobrietat i l'elegància inicial a la naturalitat i bellesa amb què introduí el color per fer-la més moderna, actual i atractiva als lectors.

Només la seua mort sobtada el 20 de desembre passat ha sigut capaç de trencar el lligam i la identificació absoluta que existia entre Enric Solbes i *L'illa*, una relació que, a pesar de la desaparició física del creador, continua i continuarà encara ben visible a la revista. I ho farà perquè, d'una banda, els companys i els amics el tindrem sempre en el record —és ben difícil oblidar una persona i una personalitat com la d'Enric Solbes: discreta, afable, intel·ligent i creativa—, però també perquè, de l'altra, ens trobem davant l'obra d'un artista, d'un excel·lent pintor i creador plàstic, que, alhora, va ser també un professional extraordinari. Com a treballador, demostrà la seua validesa fent les coses no només amb inspiració i genialitat, sinó amb mètode i amb racionalitat, de manera que no es reservà els coneixements exclusivament, sinó que els compartí amb els altres. Per això, ara ens és possible publicar un nou número de *L'illa* sense ell i que aquesta realitat fatídica passe desapercibuda, si més no en aparença. Gràcies, sobretot, al treball que ens va deixar i pel qual ara rep la nostra més sincera i estimada admiració, des del record per a sempre.

I SI PROVEM EL LLIBRE DIGITAL?

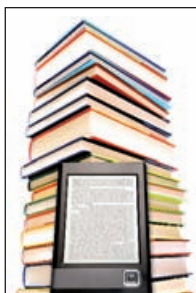
ENRIC FAURA*

CADA ANY A LA TARDOR, QUAN L'ACADÈMIA SUECA ANUNCIA EL NOM DEL GUANYADOR DEL PREMI NOBEL DE LITERATURA, S'ESCAMPA ENTRE ELS LECTORS EL NEGUIT PER CONÈIXER MÉS DADES SOBRE L'AUTOR I, IMMEDIATAMENT, PER LOCALITZAR LA SEVA OBRA. DE VEGADES ÉS DIFÍCIL, JA QUE HI HA TÍTOLS ESHAURITS O QUE S'ESGOTEN EN POQUES

HORES. TANMATEIX, ELS LLIBRES DIGITALS JA COMENCEN A CÓRRER PER LA XARXA I CADA VEGADA ÉS MÉS FÀCIL COMPRAR-NE. EL LLIBRE DIGITAL JA HA ARRIBAT, EL TENIM ENTRE NOSALTRES, I ESTÀ AQUÍ PER A QUEDAR-S'HI. UNA NOVA EXPERIÈNCIA PER ALS LECTORS, UN NOU ESCENARI PER AL MÓN DEL LLIBRE. I SI EL PROVEM?

Com tantes altres vegades, un invent tecnològic provoca canvis insospitats. En aquest cas la tecnologia es diu *e-ink* o tinta electrònica. És una tecnologia d'il·luminació de pantalles radicalment diferent de la coneguda fins ara. En lloc d'il·luminar des del darrere cap al davant, aquesta tecnologia il·lumina la pantalla des del davant cap al darrere i evita la retroil·luminació, les pampallugues de la pantalla i la fatiga visual. L'efecte de lectura és molt similar al del paper. A més del nou tipus de pantalla, els aparells lectors de llibres digitals incorporen altres avantatges funcionals: una gran capacitat d'emmagatzematge, accés a continguts immediats, i facilitats de recerca i treball sobre els textos. Per contra, aquesta nova tecnologia ha de lluitar contra la força totèmica, cultural i icònica del llibre com a objecte. Són més de 500 anys de llibre en paper, un dels invents més fabulosos de la història de la humanitat. Però això per què ha de ser una lluita? En cap cas. El llibre digital i el de paper han de conviure. El temps n'anirà decantant els usos i establint nous equilibris, els llibres digitals aniran menjant terreny als de paper, com ja ho ha fet en les enciclopèdies o els mapes i els GPS. Però no hem de renunciar al llibre de paper ni tancar-nos a les millores dels digitals.

el model de distribució i de comercialització que coneixem fins a l'actualitat? I el lector, com llegirà? Serà possible el salt mortal, que diuen alguns, d'anar directament de l'autor al lector sense intermediaris? I es respectaran els drets d'autoria?

Preguntes apassionants, moltes encara sense resposta. Si observem l'evolució de la societat i, especialment, de molts sectors de continguts culturals (premsa, música, cinematografia), és fàcil constatar una digitalització dels continguts imparabile. Cada cop més, els continguts es transformen o neixen directament en digital. En paral·lel, el consum de continguts creix també en entorns digitals. Això està començant a passar en el món del llibre. Els dubtes i les incerteses no han de generar por ni paràlisi. Tenim el privilegi de viure un moment apassionant, un moment de canvi i de transformació històric. Siguem agents actius d'aquest canvi, cadascú des del seu espai i amb el seu paper, però no tanquem les portes al progrés. La història de la humanitat i de la cultura és un llarg camí de transformacions. No oblidem mai que el plaer d'escriure i de llegir continua intacte. Només canvia el suport.

Enguany l'Acadèmia ha atorgat el Premi Nobel de Literatura a Herta Müller, una autora centreeuropea fins aleshores inèdita en la nostra llengua. Cercant per la xarxa

hi trobem molta informació sobre ella. I, afortunadament, des de fa poques setmanes també disposem de llibres seus en català i en format digital. Sí, el llibre digital ha arribat, i està entre nosaltres per a quedar-s'hi. Gaudim-lo.

LA REVOLUCIÓ IMMINENT

S'obre un moment de canvi, de profundes transformacions. Aquesta nova tecnologia planteja grans qüestions. Canviarà la manera d'escriure i l'acte de creació de l'autor? Com es transformarà l'acció de l'editor? I

**No oblidem mai
que el plaer d'escriure i
de llegir continua intacte.
Només canvia el suport**

*DIRECTOR D'EDICAT

REVISTA DE LLETRES

54

PRIMAVERA 2010

L'ILLA ÉS UNA PUBLICACIÓ D'EDICIONS BROMERA,
COORDINADA PER JOSEP A. FLUXÀ I DIRIGIDA PER
JOAN CARLES GIRBÉS.

CONSELL DE REDACCIÓ: MARTA ESTRELLES, CAROL
BORRÀS I MARIA VILLALBA
CONSELL ASSESSOR: PASQUAL ALAPONT, JOSEP
BALLESTER, JEREMIES BARBERÀ, SALVADOR BATALLER,
ISIDRE CRESPO, JOSEP GREGORI, VÍCTOR A. OROVAL,
JOSEP PALÀCIOS, ENRIC SALOM I ENRIC SÒRIA
CORRECCIÓ LINGÜÍSTICA: MAR ARANDA, SANTI CERVE-
RA, JULI JORDÀ I DAVID MORELL
DISSENY GRÀFIC: ENRIC SOLBES
MAQUETACIÓ: CARLES BARRIOS, EVA BUENO,
SUSANA FRAGUAS, PERE FUSTER,
DANI ROSELLÓ I XAVIER TORTOSA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: APARTAT DE CORREUS 147,
46600 ALZIRA (RIBERA ALTA), TELÈFON 962 402 254
WWW.BROMERA.COM
ILLA@BROMERA.COM
CONTRACTACIÓ DE PUBLICITAT: comercial@bromera.com

IMPRESSIÓ: BORMAC
TIRADA: 41.000 EXEMPLARS

AMB LA COL·LABORACIÓ DE:
 Generalitat de Catalunya
Institut Català
de les Indústries Culturals

ISSN: 1134-8666 / DL: V-166-1990 / PVP: 1 €

L'ILLA NO S'IDENTIFICA NECESSÀRIAMENT AMB ELS
ARTICLES DELS SEUS COL·LABORADORS, NI ELS
TORNA ELS ORIGINALS NO SOL·LICITATS. L'ILLA
AUTORIZA LA REPRODUCCIÓ DELS SEUS ARTICLES SI
SE'N FA ESMENT DE LA PROCEDÈNCIA.

L'opinió de la crítica

«Amenitat de narrador, rigor d'assagista i efica-
cia d'articulista. És un regal de luxe. L'ope-
ració d'editar textos divulgatius de longitud
moderada sobre els episodis clau de la història
valenciana és admirable i mereix triomfar.»

MÀRIUS SERRA. *Avui*
gener de 2010

«És una novel·la breu i memorable, d'un li-
risme roent, captivador, i una duresa com-
pacta.»

ENRIC SÒRIA. *El País*
desembre de 2009

«Un llibre demolidor com pocs, sincer, valent
i amb més de deu anys de vida, des d'aquella
vesprada gelada a Washington. Deu anys de
patiment, emocions, temors, angoixes i vi-
vències que li han servit a A. M. Homes per
a escriure aquest magnífic llibre.»

SALVA G., bloc *Llegir en cas d'incendi*
gener de 2010

«Pamuk és un escriptor esplèndid, un autor
dotat d'eixa qualitat hipnotitzant que sols
posseeixen els narradors vertaderament vi-
gorosos. I *El Museu de la Innocència* és un
bon exemple d'eixe poder.»

ROSA MONTERO. *El País*
desembre de 2009

«Un llibre honest molt ben plantejat [...].
Menció especial mereixen el tractament edi-
torial i la portada: absolutament sensacio-
nals. El tractament gràfic és de primer ordre
i convida a la lectura.»

SEBASTIÀ BENASSAR. *Diari de Balears*
gener de 2010

«Una (bona) nova versió d'un dels relats
més coneguts i intemporals del conjunt de
les aventures del famós detectiu. [...] *El gos
dels Baskerville* és absolutament recomana-
ble: no és cap doi desitjar que tots els joves
el coneguin.»

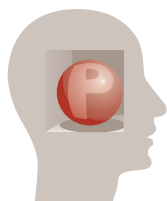
MIQUEL RAYÓ. *Diario de Mallorca*
novembre de 2009

JOAN MARAGALL

JULI CAPILLA

enguany se celebra el 150^è aniversari del naixement del poeta Joan Maragall. La història literària el considera «el primer escriptor modern en la nostra llengua». A més de poeta, però, fou un periodista prolífic i un gran intel·lectual molt respectat i influent en la seua època. Amb motiu

de l'efemèride, Bromera publica una antologia de la seua poesia –elaborada pel crític Pere Calonge, que n'ha tingut cura també de l'estudi introductori–. A més a més, el recull aplega els *Elogis* en què l'autor barceloní exposa el seu programari poètic, l'anomenada «teoria de la paraula viva».

Maragall pertany a una època –entre finals del segle XIX i primeries del XX– en què valencians i catalans es llegien mútuament, i hi mantenien relacions intel·lectuals fructíferes. Els lletraferits catalans van ser coneguts –i admirats– al cap i casal, i hi exerciren una influència notable. Cosa que ja no va passar després, per raons històriques conegudes.

UN CLÀSSIC INDISCUTIBLE

Tot i que Maragall va ser repudiat injustament pels noucentistes, i que ha estat menystingut al llarg del segle passat i, en gran mesura, fins a l'actualitat, és considerat un dels clàssics de la poesia en la nostra llengua. Maragall va escriure *només* cinc poemaris: *Poesies* (1895), *Visions & cants* (1900), *Les disperses* (1904), *Enllà* (1906) i *Seqüències* (1911). Podria fer la impressió que la seua obra és relativament escassa, breu en extensió, però Maragall sabia *què* havia de dir i *com* dir-ho (dues qüestions cabdals per a un escriptor, si fem cas de les digressions sobre la literatura esbossades pel cèlebre Gabriel Ferrater); i això respon en bona mesura a la seua contenció verbal, a «la teoria de la paraula viva». Amb cinc poemaris, doncs, Joan Maragall en va tenir prou i de sobres. Poemes com ara «Oda nova a Barcelona», «Oda a Espanya», «La vaca cega», «El comte Arnau» o «Cant espiritual» en són una bona prova.

Els temes que freqüenta el poeta català són l'amor, la paraula poètica, la catalanitat, la natura, el poble i Déu. Tots aquests motius temàtics es poden concentrar en un de sol: la Bellesa, per-

Joan Maragall és considerat el primer poeta clàssic del segle XX.

què hi conflueixen com si es tractaren d'apèndixs d'un mateix corpus estètic, i que el mateix Maragall va explicar en l'*Elogi de la poesia*: «Poesia és l'art de la paraula, entenent per Art la Bellesa a través de l'home, i per Bellesa la revelació de l'essència per la forma. Forma vull dir l'empremta que en la matèria de les coses ha deixat el ritme creador».

AMANT DE LA BELLESA

Maragall parteix de la bellesa de la vida, i la natura n'és, per a ell, l'exponent més directe. Així, el poeta ha de saber interpretar aquesta bellesa natural, proporcionada pel Creador, i fer-ne

partícips la resta dels humans. El poeta esdevé d'aquesta manera una mena de torsimany, de mèdium entre el diví –que es manifesta en la bellesa natural– i l'home corrent. I per tal de reeixir en aquesta funció d'interpret ha de limitar la retòrica del poema, en benefici de l'espontaneïtat –«la paraula viva»–, d'ací la brevetat i l'economia de recursos de la seua obra. Aquesta tendència per la bellesa natural i per la senzillesa de l'expressió explica també l'estima del poeta pel paisatge, la ruralia i la gent senzilla, i per la llengua del poble, la qual cosa el portarà al catalanisme de caire regionalista. Un tímid sentit identitari reforçat per la desfeta de les guerres colonials, sobretot arran de la pèrdua de Cuba, i la consegüent crisi del 98.

Maragall va viure intensament. Pare de tretze fills i un dels *maître à penser* del catalanisme del moment, va saber bastir una obra duradora, per bé que l'ús d'un model lingüístic prefabricat –i la maledicència dels seus contemporanis– el van condemnar a les prestatgeries. Aquesta antologia de Pere Calonge ens permet de rescatar una de les figures clau de la poesia catalana moderna. L'estudi preliminar ens ajuda a conèixer la seua biografia, la seua evolució ètica, estètica i política, els detalls més interessants sobre la seua obra. A la selecció poètica, cal afegir-hi la inclusió –encertadíssima– dels tres *Elogis*, en què l'autor parla «de viva veu» de les seues idees sobre la paraula, la poesia i el poble. Sembla que a partir d'ara la figura i l'obra de l'avi dels germans Pasqual i Ernest Maragall seran una mica més valorades que no abans.

POEMES I ELOGIS. JOAN MARAGALL. BROMERA, 2010.

Tot i que Maragall ha estat menystingut durant molt de temps, és considerat un dels clàssics de la poesia en la nostra llengua

Dubtes?

Per què molts s'entossudeixen a presentar com una lluita a mort l'alternativa entre llibres electrònics i llibres de paper, com si foren formats incompatibles per a moments i usos diferents? No és, però, la correcta gestió i protecció de la propietat intel·lectual la principal batalla que ha de lliurar ara el món del llibre?

Com modificarà el llibre digital festes literàries com ara Sant Jordi o les fires del llibre clàssiques?

Després dels successius retalls pressupostaris i de la negativa d'institucions de molt diversa procedència a invertir en un programa sostingut de publicacions, encara hi haurà qui considere que la nostra cultura literària està *subvencionada*?

«He arribat a la conclusió que potser escric des de sempre, fins i tot abans de saber escriure. Escriure i ser jo són la mateixa cosa. De fet, sóc perquè escric. I això s'anomena escriptor.»

FRANCESC BODÍ
CARÀCTERS

«A mi m'agraden els diaris, em fan un retrat del que pot ser una nació, però les novel·les em diuen quin és l'esperit d'aquesta nació.»

ORHAN PAMUK
AVUI

«Quan era infant i m'avorria, llegia: per tant, llegia molt, moltíssim, i això és un vici que, si no es cura, afecta l'ànima i el cos ja tots els anys de la vida.»

JOAN F. MIRA
RODAMOTS

Xile i nosaltres

JOSEP FRANCO

Les últimes lectures de Herta Müller, l'escriptora romanesa que escriu en alemany, la llengua materna d'una minoria assentada al país per culpa dels trasbalsaments i de les guerres, em va recordar la magnífica novel·la de Günter Grass en la qual ens explica la trobada que els poetes i intel·lectuals més significatius de l'època celebraren a la ciutat de Telgte, l'any 1647. El propòsit era unificar els criteris normatius de l'alt i el baix alemany per tal d'aconseguir una llengua més estable i, al mateix temps, més plàstica, més útil per als nous temps que s'anunciaven en acabar la Guerra dels Trenta Anys.

El mateix objectiu, o un de molt semblant, tenia el V Congrés de la Lengua Española que s'havia de celebrar a Valparaíso i que va ser ajornat per les catàstrofes, més o menys *naturals*, que afectaren Xile al mes de febrer passat. Un resum breu de les intervencions previstes en el congrés ens parlen de «cultivar el entendimiento», d'unificar «las voces de la diversidad» dels diferents pobles, de celebrar una «fiesta de la palabra» basada en el fet que «el idioma materno es la más entrañable patria» i arriben a la conclusió que cal fixar la llengua per a defensar-la dels canvis i, sobretot, que la influència de les llengües no depèn dels atributs, sinó del poder polític. Tot això, com és natural, expressat en un bell castellà amb els més diversos accents. I jo em pregunto: totes aquestes reflexions, les podríem aplicar a la nostra llengua sense que ens acusaren de retrògrads, d'autoritaris i de traïdors? La diversitat que enriqueix l'espanyol, que li dona color i riquesa expressiva, és justament un entrebanc per a la consolidació normativa d'una llengua igualment diversa? Les respostes, crec jo, també depenen més del poder polític que no dels nostres atributs. 🌐

Guanyadors dels Premis Andersen

L'escriptor anglès David Almond i la il·lustradora alemanya Jutta Bauer han guanyat els premis Hans Christian Andersen del 2010. Aquests guardons són coneguts popularment com els Nobel de la literatura infantil per ser els de més prestigi internacional. Pel que fa a David Almond, el jurat ha reconegut la veu d'un creador del realisme màgic en literatura per a infants amb un llenguatge polit i intemporal. De la il·lustradora Jutta Bauer, reconeix la seva capacitat de barrejar la realitat amb la fantasia a través de la imatge. Tota la informació en: www.ibby.org.

En contra del llibre de lectura reutilitzable

Una comissió d'escriptors de literatura infantil i juvenil ha signat un manifest en contra de la reutilització dels llibres d'autor en els centres educatius. Els impulsors, Pere Martí Bertran i Jordi Folck, no estan en contra de la biblioteca de centre, ni de l'aula, sinó de la conversió cada vegada més freqüent del llibre de lectura en una mena de llibre de text reutilitzable. La iniciativa tracta de frenar la reutilització, de continuar afavorint la creació de la biblioteca personal i de vetllar per la protecció de la propietat intel·lectual.

L'iPad, un 'e-book' multifunció

Tot i que el Kindle d'Amazon és el lector de llibres electrònics amb més usuaris, seguit pel Sony Reader, una nova enquesta revela que els consumidors que encara no han comprat el seu lector es decanten més per l'iPad. Aquest dispositiu, que no és exclusivament per a llegir llibres digitals i, per tant,

no disposa de l'avantatge de la tinta electrònica, és per contra molt versàtil i serveix per a navegar per Internet i consultar el correu, escoltar música, fer d'agenda i veure fotografies, entre altres funcions.

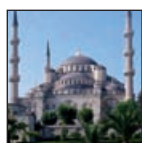
25^è aniversari de les Trobades

Més de 700 persones s'aplegaren en la VII Nit d'Escola Valenciana a Castelló, una festa en què la federació va fer un repàs als 25 anys de les Trobades i va presentar el calendari de les del 2010. Després d'un quart de segle, més de 200.000 persones assisteixen cada any a les Festes per la Llengua i 211.436 alumnes estudien en programes d'ensenyament en valencià, un 30% de l'alumnat d'Infantil i Primària. El lema d'enguany és «Tu tens la clau», un missatge positiu que ens implica en la construcció del demà que volem. Més informació en: www.fev.org.

El llibre electrònic, a les biblioteques

Les biblioteques catalanes prestaran aquesta primavera dispositius de lectura amb llibres electrònics per tal que els usuaris proven la nova manera de llegir i s'acostumen a aquest format. El carnet donarà dret a rebre en préstec el dispositiu, en 21 biblioteques, durant quinze dies i a accedir a 110 obres en català de la plataforma Edi.cat (on es poden trobar ja 40 títols de Bromera), 92 en castellà i 47 en anglès. En una segona fase, es prestaran arxius de llibres electrònics a usuaris que ja tinguin l'aparell de lectura.

Amb Pamuk per Istanbul

El Palau Robert de Barcelona acull l'exposició «Amb Pamuk per Istanbul». Comissariada per Ricard Ruiz

Flaixos

Garzón i organitzada per la Generalitat de Catalunya, la mostra convida a recórrer Istanbul —ciutat del Nobel turc i clau de la seua obra— a través de set zones ben importants en el llibre *Istanbul, ciutat i records*. Fins al 30 de juny, l'exposició permetrà al visitant fer-se una idea singular d'Istanbul, Capital Europea de la Cultura 2010, i de Pamuk, amb un to literari que la farà diferent de qualsevol altra visió més estereotipada de la ciutat.

Dades

El Consell Català del Llibre Infantil i Juvenil ha publicat un estudi sobre els hàbits de lectura dels infants i joves entre el 2008 i el 2009, en què es fa palesa la tendència negativa respecte a l'estudi anterior, del 2004. L'índex de lectura descendeix a mesura que avança l'edat dels enquestats i, mentre que en Primària són bons lectors —en 6^é, el 83,4% llig cada dia o una vegada a la setmana—, el percentatge baixa fins al 44,1% en 4^t de Secundària, una xifra més baixa que la del 2004, quan llegia un 53,5% dels joves.

Entre els motius pels quals lliguen, sols ho fa per gust en 6^é de Primària el 57,9%. En 2ⁿ i 4^t de Secundària, lliguen perquè se'ls obliga, un 55,1% i un 60,2%, respectivament.

Tot i que la diferència és lleugera, al 69,9% de les xiquetes els agrada llegir, respecte al 68,6 dels xiquets. La clau de la diferència s'agreuja més en els models familiars, ja que el 71,8% de les mares són lectores, enfront del 61,9% dels pares. Com a nota positiva, el 73,2% dels alumnes creuen que els seus mestres els recomanen bons llibres.

L'Any Martorell

Aquest 2010 celebrem l'Any Joanot Martorell. Entre les activitats que preparen institucions diverses per commemorar els sis segles del naixement de l'escriptor, cal assenyalar dues exposicions, així com un congrés i conferències a càrrec, entre altres especialistes, de Mario Vargas Llosa. L'efemèride ens permetrà veure per primera vegada reunits els exemplars més valuosos del *Tirant*. Una campanya a les biblioteques municipals i un portal virtual són altres de les accions programades.

Escola de pares i mestres

Organitzades per l'Associació d'Editors del País Valencià i coordinades per l'especialista en literatura infantil i juvenil Gemma Lluch, la 41a Fira del Llibre de València acollirà diverses xarrades adreçades a pares i mestres sobre com acostar la lectura als infants i joves de la mà dels autors. Les sessions tindran lloc del 26 al 30 d'abril als Jardins de Vivers de València. A més, mitjançant el portal www.aepv.net es podran consultar els continguts de la Fira del Llibre i es podran veure vídeos de les conferències.

Nou rector de la UV

El catedràtic de farmacologia Esteban Morcillo (Oliva, 1951) és el nou rector de la Universitat de València, en substitució de Francisco Tomàs. Morcillo ha estat durant els darrers tres anys vicerector d'Investigació i Política Científica i, per tant, el seu triomf democràtic avala la fàena de l'equip rectoral anterior i fa palesa la continuïtat per la qual aposta la comunitat universitària. Afortunadament, el suport que ha donat als Premis Literaris Ciutat d'Alzira durant els últims anys podrà continuar; ara, com a nou rector.

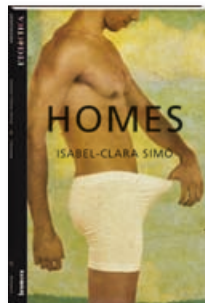
Actualitat - Reportatges - Entrevistes - Novetats editorials
24 hores al dia, 7 dies a la setmana

www.vilaweb.cat/lletres

PARLAR D'‘HOMES’ SENSE PÈLS A LA LLENGUA

AMANDA GASCÓ

NO ÉS AGOSARAT AFIRMAR QUE ÉS UN ÈXIT EDITORIAL. ELS RESPONSABLES SÓN VINT-I-DOS *HOMES*, CREATS PER UNA DONA, ESCRIPTORA, VALENCIANA I REFERENT LITERARI, ISABEL-CLARA SIMÓ. BROMERA HA PUBLICAT AQUEST REULL DE RELATS BREUS SOBRE LA CONDICIÓN HUMANA, ESPECÍFICAMENT

MASCULINA, DES D'UNA VISIÓ GENUÏNAMENT FEMENINA D'ALGÚ QUE ASSEGURA «SER FEMINISTA I ESTAR-NE AVORRIDA, PERQUÈ HAURIA DE SER UNA COSA DEL PASSAT». EL RESULTAT: UNA LECTURA INDEFUGIBLEMENT DIVERTIDA I ABSOLUTAMENT REFLEXIVA.

Isabel-Clara Simó ja avisa en el preàmbul que d'homes «n'hi ha de tot tipus» i es manté fidel a aquesta consigna quan deixa caure als escenaris homes que deambulen cohibits, homes anul·lats, homes prepotents, homes freds, homes calents, homes tendres i tants d'altres que torcen aquella mania publicitària de buscar els tòpics que fan genuí l'*espècimen*.

ZOOLÒGIC D'HOMES ENTRE NINES RUSSES

Això sí, l'obra transpira ironia per tots els costats: unes vegades deriva cap al sarcasme, d'altres cap a la mofa, d'altres cap a l'afabilitat, per a desembocar en un riu de reflexió.

Els finals de les històries esdevenen crides d'atenció que enganxen a la relectura. De cop i volta apareixen noves tonalitats de sentit que tempten a llegir una altra vegada de cap a peus el relat tan bon punt l'hem acabat. I és aleshores quan ens adonem que podem despullar i despullar les pàgines escrites com si es tractara d'un joc de nines russes de signíficats.

Homes aconsegueix fer remoure al sofà unes vegades els lectors i unes altres les lectores. Però és també un llibre còmode que convida a dibuixar subtils somriures per situacions o personatges que ens recorden alguna persona que hi és, a la nostra vida, o que hi ha passat en algun moment.

Isabel-Clara Simó amolla els homes en diferents ambients i els deixa fer. La relació d'homes amb els seus pares, amb la parella, amb els fills, amb els amics, amb els companys de feina, amb els estranys. Històries d'amor, d'aspiracions masculines, de rutina de parella, de desencís vital, de desencants i encants, de maltractadors i maltractats. I també de

dos *homenets* que encara no s'han fet grans, xiquets que protagonitzen dues de les històries més colpidores del llibre. Fins a arribar a la dissecció de la desigualtat de gènere vista per uns extraterrestres que es posen les mans al cap.

La diversitat compacta les històries en glopades de riquesa temàtica i va més enllà fins a conquerir altres aspectes del llibre que fan de l'heterogeneïtat l'element que cohesiona l'obra.

Isabel-Clara Simó analitza els homes amb ironia i estima.

© Jordi Play

RELAT D'UNA ESTILOGRÀFICA CALIDOSCÒPICA

Homes és d'aquells llibres que ens permeten escoltar clarament les veus dels protagonistes, que ens mostren els timbres de veu de Juli i de Pau, del senyor Canals, de Joan Lluís i de la resta de la colla. Això ho aconsegueix la ploma calidoscòpica de l'autora, que vessa tintes de monòleg, de teatre, d'entrevista periodística o de narrativa epistolar per a arredonar el conjunt de l'obra amb l'expressió literària que requereix cada història.

I és aquesta mateixa estilogràfica la que es converteix en batuta d'una partitura literària amb segell propi, el d'Isabel-Clara Simó. Un concert d'escriptura que, en el cas d'*Homes*, estableix un ritme amb una gran diversitat de colors, de juxtaposició d'elements i de contrastos que s'assembla al més trepidant dels *Concerts de Brandenburg* de Bach.

Homes és una obra que dona molt de joc inclús per a promoure'l i, si no, comproveu-ho a l'espai web que li dedica Bromera (www.bromera.com/especial/homes), on, entre altres coses, trobareu un test irresistible per a homes... i també per a dones.

Homes aconsegueix
fer remoure al sofà
unes vegades als lectors
i d'altres a les lectores,
a més de dibuixar-nos
subtils somriures per
situacions o personatges
que ens recorden
alguna persona

HOMES. ISABEL-CLARA SIMÓ. BROMERA, 2010.

JOAN PONS: «NINGÚ NO TÉ DRET A ALÇAR CASES DE GEL AL NOSTRE VOLTANT QUE ENS PROTEGEIXIN DE LA VERITAT»

ESPERANÇA CAMPS

LA CASA DE GEL, PREMI DE NOVEL·LA CIUTAT D'ALZIRA 2009, ÉS UNA HISTÒRIA D'AMOR I UN HOMENATGE A LA MEMÒRIA PETITA I A LA MEMÒRIA GRAN, LA DELS POBLES. ÉS, TAMBÉ, UNA REIVINDICACIÓ DE LA LITERATURA I DE LA NOVEL·LA COM A GÈNERE. L'ESCRITOR DE FERRERIES DIU QUE

VOL CONTAR LA HISTÒRIA DE L'HOME MÉS LLEIG DEL MÓN, PERÒ QUAN EL LECTOR S'ENDINSA EN LES PÀGINES DEL RELAT, QUAN DEIXA ARRERE LA DEFINICIÓ QUE SIMÓ VALLÈS FA DE SI MATEIX, ES TROBA UNA NARRACIÓ TENDRÍSSIMA, AMB MOMENTS D'UN LIRISME ENCÉS.

La casa de gel és una relat en primera persona. Inicàtic, potser. La veu és la d'un jove periodista que torna a la seua illa per escriure una novel·la i casar-se amb la dona que estima. El lector veurà com Simó Vallès escriu la novel·la, i també la llegirà. El lector s'enamorarà de la jove peixatera i serà correspost de la mateixa manera que ho és Simó.

UN MÓN PARTICULAR

Simó Vallès diu que és l'home més lleig del món, però és molt feliç. Així de fulgurant i de provocador és el començament de *La casa de gel*. L'home més lleig del món és feliç perquè ha escrit un llibre, ha plantat un arbre i té un fill, i és casat amb la dona més bella de l'illa. D'aquesta manera desactiva Joan Pons el que podria ser una història planyívola: «A causa del seu físic simiesc, Simó és un perseguit i només se'n podrà sortir si s'esforça. El seu avantatge és que ell sap que és una víctima. Si tu saps el lloc que ocupes, pots progressar, perquè no és veritat que les víctimes no existeixin. És l'home més lleig del món i, a partir d'aquí, les possibilitats de progressar són immenses».

Joan Pons escriu a Menorca des de la península: «Vivint a Barcelona veig amb

La novel·la de Pons està en Facebook i en www.quellegeixes.cat.

© Jordi Play

més claredat Menorca i en puc percebre els detalls que, des de dins, se m'escaparien perquè conviuria amb ells». Joan Pons escriu a Semblancat, que és Ferreries, a la manera que Juan Rulfo escrivia a Comala o Gabriel García Márquez escriu a Macondo. «Canviant el nom de Ferreries, el poble més blanc del món segons Josep Pla, pel de Semblancat, vaig guanyar llibertat creativa. A partir d'aquesta decisió vaig adquirir un espai geogràfic que era únicament meu». I és en aquest espai geogràfic que succeeixen els fets de *La casa de gel*. Uns fets que tenen a veure amb un secret familiar que el pare del protagonista es va endur a la tomba, però no del tot, ja que va deixar pistes perquè Simó el descobri. Per a escriure, Joan Pons també ha hagut de posar distància, ha hagut de deixar que el temps tamisara la història que son pare li va contar per a poder escriure-la. Per a poder fer ficció, novel·la.

BALL DE METÀFORES

La casa de gel és la metàfora, és la crosta protectora, que el pare del protagonista construeix entorn de la seua família per evitar que uns fets que van succeir durant la Guerra Civil els facen mal. El pare de l'autor va presenciar

L'avantatge de Simó és que ell sap que és una víctima. Sap que és l'home més lleig del món i, a partir d'ací, les possibilitats de progressar són immenses

© Jordi Play

El gel és una més de les poderoses imatges poètiques amb què Joan Pons ha construït la novel·la.

un assassinat. El pare de Simó Vallès, també. Va tornar de la guerra com un heroi, però se sabia perdedor: «Tots els participants en una guerra són perdedors. Després d'una guerra ningú ja no és el mateix, i açò ja és una pèrdua. Volia, però, destacar la fascinació que provoca en els homes la guerra. La *Iliada* ja ens ho deixa ben clar, però sembla que ho hem oblidat. Hi ha una part perversa que atrau la gent, en especial els homes, i açò ho volia reflectir». Pons es rebel·la contra l'oblit i contra els mantells de silenci imposats durant anys: «Ningú no té dret a alçar cases de gel al nostre voltant perquè ens protegeixin de la veritat».

Això pel que fa al contingut, perquè pel que fa a la part formal de l'obra, Pons cerca sempre la imatge: «Una novel·la ha de contenir una imatge que justifiqui les paraules que li han donat forma. És el que diu Cees Nooteboom: «Els mites són els exemples, les novel·les, imatges»». I, és clar, la imatge que Joan Pons volia crear era la casa de gel de l'emperadriu russa, «però també podria ser, com ha apuntat un membre del jurat, Màrius Serra, unes anguiles». I encara sobre la forma, Pons continua experimentant, destil·lant, confegint la novel·la a partir de paràgrafs curts, numerats (ja ho va fer en *Barba-rossa* amb molt bon resultat). Cada paràgraf podria ser un bloc marès, però ací és un bloc de gel amb el qual construeix l'obra. «*Pedro Páramo* és la novel·la que més em va impactar i ho va fer quan ets més impressionable,

JOAN PONS (Ferrerres, 1960) és llicenciat en filologia catalana i autor de les novel·les *El laberint de les girafes*, *Sorra a les sabates* i *Barba-rossa*, entre altres. Amb *La casa de gel* ha sigut distingit amb el Premi de Novel·la Ciutat d'Alzira 2009.

En *La casa de gel*, la fascinant història d'amor de qui s'autodenomina l'home més lleig del món, s'entrecreu amb l'escriptura d'una novel·la i el descobriment d'un secret familiar terrible, amagat entre les parets d'una simbòlica casa de gel.

quan tenia uns setze anys. Rulfo no feia servir la numeració dels capítols breus, però l'estructura de la novel·la semblava que estava feta de fragments que el fil de cosir de la lectura acabava unint. Jo trec el fil i deix les teles, i el fil de cosir el posa el lector».

MOLTES LECTURES, MOLTS AUTORS

Arriba un moment en la vida dels escriptors que no poden evitar parlar

Tots els participants en una guerra són perdedors. Després d'una guerra ningú ja no és el mateix, i açò ja és una pèrdua

de les seues lectures. És fonamental que un escriptor faça un elogi de la lectura, un elogi de la literatura, una confessió pública dels seus orígens, de les seues influències. Joan Pons acostuma a fer-ho sovint, també quan parla amb els amics o respon a les preguntes d'una entrevista. El cas d'aquesta novel·la és ben especial. Una persona que mai no haguera llegit un llibre podria bastir una biblioteca i una certa cultura literària fent cas únicament de les lectures de Simó Vallès, el jove periodista que torna a l'illa per complir els seus tres somnis. La llibreria de Simó és a la mar. A la mar, des dels roquissars de les platges pròximes a Semblancat, llança els llibres que li agraden. Aquells que no acaben de fer-li el pes es queden a casa, tot esperant una nova oportunitat. «*La casa de gel* és un cant a la lectura. No em fa por citar altres autors. Agafar els seus textos i reproduir-los com si fos un material que em pertany. Robar trames ja escrites i continuar-les com va fer Jean Rhys a *L'ampla mar dels Sargassos*».

Joan Pons confessa que gaudeix escrivint, que viu l'escriptura com un plaer, tot i que tots els plaers necessiten un esforç. Al mateix temps reivindica el dret dels homes a expressar els seus sentiments, «com ho feis les dones», afegeix. Afirmar que ha concebut *La casa de gel* com un homenatge al seu pare, com un homenatge a Menorca, i defineix la seua obra: «*La casa de gel* és una novel·la realista, i a la vida real la certesa és que no hi ha cap certesa».

LA CASA DE GEL. JOAN PONS. BROMERA, 2010.

© Jordi Play

Semblancat, reflex literari de Ferrerres, és l'escenari d'aquesta peculiar història d'amor.

‘QUI TÉ POR DE MORGANA?’

TORNEN A LA COL·LECCIÓ «EL CLUB DE LA CIÈNCIA» LES AVENTURES DE MORGANA, QUE JA TÉ QUASI DOTZE ANYS I S'HA HAGUT D'ENFRONTAR AL SEU PRIMER DESENGANY AMORÓS. EN AQUEST NOU TÍTOL DE PASQUAL ALAPONT, LA NOSTRA PROTAGONISTA COMENÇA EL SEGON TRIMESTRE DE SISÉ DE PRIMÀRIA, L'ÀVIA ES TRASLLADA A VIURE A SA

CASA I EL SEU GERMÀ RICARD TROBA UNA XICOTA. I TOT AIXÒ HO CONTA AMANIT AMB EL SEU PECULIAR SENTIT DE L'HUMOR, MENTRE FA UN REPÀS DE LES QÜESTIONS MÉS IMPORTANTS QUE APRÉN A CLASSE. DIVERSIÓ I CONTINGUTS DIDÀCTICS ES BARREGEN EN AQUEST LLIBRE ADREÇAT A LECTORS A PARTIR D'ONZE ANYS.

M'he alçat a quina hora i m'he passat mig matí llegint *Olfacte de detectiu*, sense moure'm del llit. Durant un parell d'hores m'he oblidat de tot, pendent només de si Jakob i els Zwoch trobaven el tresor de la vella Knitzdeibl.

A la vesprada he anat a la piscina i m'he trobat amb Aureli, un dels companys de classe. És pivot en l'equip dels xics. Son pare té una empresa de reparacions d'obra i sa mare va a classes d'aeròbic al Centre Esportiu per llevar-se el meló estomacal.

M'ha preguntat si he fet el deure.

—La meitat.

—Jo no el pense fer —ha dit—. Tinc molt clar el que faré quan tinga vint anys. —Ha fet una pausa, i s'ha rosegat una ungla.— Alguna cosa de supervivència. He vist un paio a la tele que es menja serps i no m'ha fet fàstic. Per a què vull saber el mínim comú múltiple o el màxim comú divisor perdut en una selva o enmig d'un desert? No et sembla una poca-soltada?

—Però has d'estudiar un fum de coses per a dedicar-te a la supervivència, Aureli. Astronomia per a orientar-te per mitjà de les estrelles o coneixement del medi per si has de purificar l'aigua o distingir els bolets comestibles i els verinosos. No pots passar només amb serps, a la selva.

Aureli feia un efecte còmic, amb les orelletes eixint per davall del casquet. Ha plegat els braços sobre el cos, com si tinguera fred. Semblava confús.

—Què et passa? —li he preguntat.

—Pensava en la vida. En pocs anys s'ha complicat massa. Era més senzill quan havies de sumar i restar. —Aureli m'ha mirat fixament i se li han entelat els ulls.— No et burles, Morgana, però a vegades ho pense i crec que m'agradaria tornar a tenir un any.

—Però què dius? T'agradaria tornar a ser un bebé, i escaldar-te el tou de la cama pel culpa dels bolquers, i que una tia segona et diga que et pareixes a no sé quin parent del poble, i que et posen colònia i et pentinen la ratlla al mig, i que et diguen cagonet de la mare? De veres que t'agradaria? No et sembla humiliant la vida d'un bebé.

—No sé. Vaig ser molt feliç, en aquella època. Ma mare estava tot el dia pendent de mi, i el pare acabava prompte de treballar, em llançava a l'aire i em feia cosquerelles. La meua vida era com un parc d'atraccions, i ara, els pares només em parlen per dir-me que arreplegue els trastos de terra, que em faça el llit o que em rente les dents. Estic estressat, Morgana.

He lluitat per adquirir hàbits higiènics i saludables, però no acabe de reeixir. Crec que... sóc un fracassat.

—Però la vida és una aventura, Aure. No tens curiositat per saber les coses que ens esperen?

—Dona, clar, em fa il·lusió saber quan em trauré el carnet de conduir, i si em compraré un descapotable, però l'espera es fa dura, Morgana, molt dura.

Pasqual Alapont és un referent per als lectors joves.

QUI TÉ POR DE MORGANA?. PASQUAL ALAPONT.

IL·LUSTRACIONS DE MONTSE ESPAÑOL.

BROMERA, 2010.

YIYUN LI:

«SI VOLS CANVIAR EL MÓN, LA TEVA LITERATURA ESDEVÉ PROPAGANDA»

DANIEL RUIZ-TRILLO

LES PORTES DEL PARADÍS ARRANCA AMB UN FET COLPIDOR: L'EXECUCIÓ D'UNA JOVE DISSIDENT AL RÈGIM COMUNISTA XINÉS. LA PROSA PRODIGIOSA I ENCISADORA DE YIYUN LI PINTA LA REALITAT MÉS DURA AMB PETITES HISTÒRIES PLENES DE COLOR, DE VIDA I D'ÀNIMA POÈTICA. CONSIDERADA PER LA CRÍTICA INTERNACIONAL COM

UNA VEU FERMA DE LA NARRATIVA CONTEMPORÀNIA I AUTORA DELS RELATS QUE EL CINEASTA WAYNE WANG VA CONVERTIR EN *MIL ANYS DE PREGÀRIES* (CONCHA DE ORO A LA MILLOR PEL·LÍCULA), YIYUN LI ENS ACOSTA AMB DELICADESA VEUS DE RESISTÈNCIA, SACRIFICI, PERVERSIÓ, CORATGE I FE A LA XINA DELS ANYS 70.

—*Què penses de la Xina actual?*

—Ha canviat molt en els últims 20 anys. Evidentment, quan hi viatjo ara veig que el país sembla diferent, es veu més nou, molt més modern, els edificis i els carrers són diferents, estan correctes; però això és només la superfície, la gent no ha canviat tant.

—*I pel que fa a la llibertat?*

El tema de la llibertat és millor que en 1979 i, tot i que encara existeix la censura, encara és un país comunista, governat per un sol partit; això no ha canviat massa, però ara és molt més relaxat.

—*Vols ajudar a canviar el món?*

—No és el meu objectiu canviar les coses. Si tens aquest propòsit, la teva literatura esdevé propaganda.

—*I quin és el teu paper com a escriptora?*

—Em limito a presentar el món i deixar que els lectors reguin les seves conclusions. En *Les portes del paradís* mostro uns personatges i presento un món que després ja jutjaran els lectors quan es diguin «aquest món és massa fosc» o «hi ha una manca de llibertat».

—*I què és el que volies mostrar?*

—M'interessa, sobretot, la naturalesa de les persones, més que no pas la del meu país. Si bé crec que la Xina està canviant a millor, va en la bona direcció, com a escriptora estic interessada en la naturalesa humana, que no canvia tant i no evoluciona tan ràpidament.

—*Per què començares a escriure?*

—En certa manera, perquè sóc tímida i vergonyosa i, alhora, perquè m'agrada fer safareig i, com a conseqüència, em

Yiyun Li signa una novel·la colpidora plena de vida.

resulta més fàcil inventar històries que no pas parlar-ne amb la gent.

—*És veritat que alguna de les teves històries parla amb les d'altres escriptors?*

—Sí. Algunes línies que escric poden parlar amb llibres de Tolstoi, Txèkhov... D'aquesta manera no et sents sola quan escrius, sents que estàs parlant amb algú. Parlo sovint a través de les meves obres amb un escriptor irlandès amic meu que viu a Anglaterra i es diu William Trevor. Realment, m'agrada la seva feina, som amics i ell em coneix i reconeix quan hi ha aquesta interacció.

—*Què prefereixes per a Les portes del paradís, un premi o una pel·lícula?*

—Cap de les dues coses és allò que fa feliç. Estaria realment orgullosa de mi mateixa si sabés que el meu llibre és bo. Els premis i les pel·lícules són una conformitat externa, no canvien la qualitat dels llibres i molts textos excel·lents mai no guanyen premis. En tot cas, prefereixo els premis. No sóc una gran fan de les pel·lícules.

—*Què llegeixes normalment?*

—Llegeixo molts escriptors del segle XX, des de principis de segle fins a mitjans, la majoria d'ells ja morts. Sobretot escriptors russos, també britànics i americans, però no gaire contemporanis.

—*Per què?*

—Hi ha tantes novetats que prefereixo llegir llibres publicats el segle passat, perquè sé que el temps ja ha fet una tria per mi.

**La Xina està canviant
a millor, però com
a escriptora m'interessa
la naturalesa humana,
que no evoluciona
tan ràpidament**

LES PORTES DEL PARADÍS. YIYUN LI. TRADUCCIÓ
D'EMMA PIQUÉ. BROMERA, 2010.

La gran trobada del llibre.

Fira Barcelona

Recinte Gran Via

29.09.10

01.10.10

Liber

28a Fira Internacional del Llibre

www.salonliber.com

Companyia Aèria Oficial:

Spanair

A STAR ALLIANCE MEMBER

Patrocinen:

Ajuntament de Barcelona
Barcelona Cultura

Promou:

FEDERACIÓN DE GREMIOS
DE EDITORES DE ESPAÑA

DENÚNCIA DE GRAN LITERATURA

DAVID MADUENO

D'UNS ANYS ENÇÀ, LA CONCESSIÓ DEL PREMI NOBEL ÉS UN BENEFICI PER A TOTS ELS AMANTS DE LA BONA LITERATURA: LA POCA ANOMENADA D'ALGUNS GUANYADORS, TRADUÏTS ESCADUSSERAMENT O DIRECTAMENT DESCATALOGATS, PROVOCA CORREDISSES EN EL MÓN EDITORIAL PER ALIMENTAR

LA CURIOSITAT LECTORA. HERTA MÜLLER AFORTUNADAMENT NO N'HA ESTAT UNA EXCEPCIÓ I, POCS MESOS DESPRÉS DE LA CONCESSIÓ DEL PREMI, COMENÇA A FER-SE LLOC MERESCUDAMENT ENTRE ELS LECTORS EN CATALÀ DE LA MÀ DE BROMERA.

El mes de desembre passat, poc o res sabíem de Müller: nascuda el 1953 a Nitchidorf, Romania, a la zona suàbia, on viuen moltes famílies d'origen alemany barrejades amb els romanesos. Feia anys que bastia una obra suggestiva i de gran lirisme, que denunciava no només l'opressió de la dictadura de Ceausescu, sinó també el fet de pertànyer a dues minories (germànica i dona). Però la sorpresa esdevé majúscula quan mesos després del Premi Nobel se'ns posa a l'abast la seva obra i hi descobrim un estil sobri, directe, farcit de petits espurneigs poètics, que flueix a través d'una narració fragmentada en escenes que funcionen com a fotografies esparses, amb l'objectiu de narrar els moments puntuals de la vida rutinària dels seus personatges, que si fos exposada d'una manera lineal seria insuportable. Així doncs, molta literatura, i de la bona.

La denúncia de l'opressió és clau en l'obra de Müller.

© Annette Polnert / Carl Hanser Verlag

mitjà d'unes imatges poètiques d'una gran senzillesa i efectivitat.

És per això que el món reflectit en els seus llibres ens provoca una estranyesa torbadora. Remot pel que té de tancat rere el teló d'acer, feudal per l'oligarquia comunista que empobreix la població, l'horror que el basteix ens és apropiat a força de pinzellades, com si Müller fos en realitat una pintora impressionista. La lectura immediata, propera, només ens revela

un conjunt de taques desagradables, detalls de la mesquinesa humana que prova de sobreviure enmig de la misèria moral i material. Però quan ens allunyem, quan completem la lectura, llavors som capaços de veure l'efecte real que tenen totes aquestes taques, que esdevenen una mena de retaule complex del qual es destaquen encara més els petits esquitxos de poesia.

DENÚNCIA LITERÀRIA

I la denúncia? L'opressió esmentada hi apareix d'una manera esbiaixada o, si més no, latent: mitjançant els petits detalls de la vida diària descrita hi copsem la incomunicació, la repressió del poder corromput, les limitacions d'una vida derrotada. Entre els protagonistes les paraules són sobreres, i les poques que utilitzen es limiten al món més immediat. El mateix passa amb l'ús que en fa la narració, que és construïda a partir de frases breus que defugen el circumloqui o la sintaxi subordinada. Una decisió que respon a un factor de depuració a dos nivells: ni Müller ni els seus personatges són lliures per formalitzar la denúncia a través del llenguatge; però a partir d'aquesta censura neix l'exigència de cercar un llenguatge referencial, que es basa en la natura per cercar les imatges que filtrin el que en realitat ens vol dir l'autora, i se n'obté un lirisme insòlit per

AMB VEU DE DONA

Un darrer detall, i no menys important, m'impresiona de la lectura de Herta Müller: l'aparició de la dona i la reivindicació del seu paper no està mai vist des d'una òptica complaent o apologètica, sinó tot el contrari; Müller és feminista des de la reivindicació pura del testimoni d'una repressió despietada. Al món que descriu, les dones són unes supervivents i, com a tals, han hagut de prendre decisions de vegades desagradables i sempre molt discutibles. Però les

prenen, a diferència dels homes, que es deixen sotmetre a la letargia del poder i a la dictadura dels plaers. Aquests homes, dins la seva desgràcia i mesquinesa, són oprimits, però a la vegada opressors, una forma fàcil i menyspreable de canalitzar la frustració, però més tolerada pel poder i la moral. I aquí és on la reivindicació, la denúncia de Müller, es fa més evident, més punyent i més valuosa.

**En la seva obra,
hi descobrim un estil
sobri, directe, farcit
de petits espurneigs
poètics; molta literatura,
i de la bona**

DUES HISTÒRIES AMB COR D'EXILI

ELENA ARANDA

HERTA MÜLLER ÉS D'AQUELLS AUTORS QUE EXPLIQUEN SEMPRE I AMB INFINITES VARIACIONS LA MATEIXA HISTÒRIA, LA SEVA PRÒPIA, QUE COM ASSEGURA, «SURT DE L'AMARGOR». COM A ESCRIPTORA FORMADA DARRERE DEL TELÓ D'ACER, LA NECESSITAT DE FUGIR –FÍSICAMENT I MENTALMENT– ÉS

UNA CONSTANT QUE TROBEM EN LA SEVA VIDA –AMB UN EXILI A BERLÍN EN 1987–, PERÒ ESPECIALMENT EN LA SEVA OBRA: CENTRALITZANT LA TRAMA DE *L'HOME ÉS UN GRAN FAISÀ EN EL MÓN* I MANTENINT VIVES LES ESPERANCES DELS PERSONATGES DE *LA BÈSTIA DEL COR*.

Un any abans d'abandonar Romania i tres abans de caure el mur de Berlín, Herta Müller aconseguia publicar a Alemanya la versió sense censures, que ens arriba ara en català, de *L'home és un gran faisà en el món*.

LA METÀFORA DEL FAISÀ

És un exercici del tot recomanable iniciar-se en l'univers de l'autora amb aquesta novel·la tan breu (130 pàgines) com intensa i poètica, que ha estat qualificada per més d'un crític com a mereixedora en exclusiva del Premi Nobel (el capítol «La pomera» és dels que rebrien els elogis immediats del gran mestre de l'absurd, el també romanès Eugène Ionesco).

Ens trobem davant d'un text estructurat en capítols breus, com retalls de vida més plens de simbologies que de referències, que descriu el procés de descomposició d'una comunitat d'alemanys assentada en la Romania rural de la dictadura de Ceausescu. Els personatges, o bé pertanyen al grup dels qui desitgen exiliar-se per somiar en la possibilitat d'un futur, o al dels qui han acceptat la seva existència semblant a la del faisà del títol que, en la llengua romanesa, representa la metàfora del fracàs: unes aus incapaces de volar i, per tant, peces fàcils de caçar.

El moliner Windisch i la seva família, protagonistes d'aquesta història, pertanyen al primer grup. I, com qualsevol que ha decidit marxar, ens ofereixen la mirada distant, sense implicacions, del lloc que volen deixar enrere. Però un sistema organitzat per no facilitar les desercions no deixarà escapar-se els seus membres sense fer-los pagar un alt preu. Superar tots els tràmits (administratius i vexatoris) per aconseguir el passaport cap a la llibertat només serà possible a canvi de perdre la dignitat moral.

UN BUIT D'ESPERANÇA

Escrita vuit anys després, en 1994, i amb una Müller ja instal·lada i reconeguda a l'Alemanya reunificada, *La bèstia del cor* proposa un escenari diferent (la Romania urbana) i uns altres personatges (un grup de joves universitaris) per, en definitiva, explicar la mateixa història.

Els sis protagonistes de la novel·la opten inicialment per un exili interior a la recerca d'un espai més llibertari: dels seus pobles rurals a la suposada major obertura de l'àmbit universitari. Però novament, la dictadura, com «un error que s'imposa», dibuixa un país on, com explica un dels personatges, «ens veiem obligats a caminar, menjar, dormir i estimar amb por».

Aquests personatges trobaran en l'amor i l'amistat una petita esquerra en la gran ombra que ho cobreix tot. Les relacions afectives que neixen entre ells i a les quals el control estatal no pot arribar seran un refugi en què sobreviure i resistir. En un entorn muntat per desposseir tota relació interpersonal de qualsevol tret d'humanitat, el comportament dels personatges de seguida serà considerat subversiu. Perseguits a través dels sistemes de repressió i denúncia instaurats per la doctrina totalitària, els protagonistes del llibre es veuran obligats a escollir un final no desitjat per a les seves vides: l'exili, el suïcidi o la mort.

I en una realitat en la qual ja no queda res de les il·lusions ni de les esperances somiades, també les paraules sobren. Müller

ho sentència d'una manera magistral en la primera frase del llibre, que és tota una declaració d'intencions: «Quan callem, ens tornem desagradables, va dir Edgard. Quan parlem, ens tornem ridículs».

Aquests personatges trobaran en l'amor i l'amistat una petita esquerra en la gran ombra que ho cobreix tot

L'HOME ÉS UN GRAN FAISÀ EN EL MÓN. HERTA MÜLLER.

TRADUCCIÓ DE RAMON MONTON. BROMERA, 2009.

LA BÈSTIA DEL COR. HERTA MÜLLER. TRADUCCIÓ DE JOSEP FRANCO I LAURA ALMIÑANA. BROMERA, 2009.

LES VEUS DE LA REPRESSIÓ

CARLES CORTÉS

TOT EL QUE TINC, HO DUC AL DAMUNT ÉS EL TÍTOL DE LA DARRERA NOVEL·LA DE HERTA MÜLLER, QUE BROMERA PUBLICARÀ AL MAIG. UNA NOVA MOSTRA DE REFLEXIÓ SOBRE ELS SILENCIS QUE PODEN MOURE LES PERSONES A UNA VIDA D'INÈRCIA I QUE, EN EL CAS DE L'AUTORA, OBEËIX A LA VOLUNTAT D'EXPLICAR LA REPRESSIÓ DELS ROMANESOS DE CULTURA ALEMANYA

DESPRÉS DE LA SEGONA GUERRA MUNDIAL. PRÒPIA SEUA MARE VA SER DEPORTADA A LA UNIÓ SOVIÈTICA I VA PASSAR CINQ ANYS EN UN CAMP DE TREBALL D'UCRAÏNA; EL PARE, TAMBÉ EN VA SER VÍCTIMA. TOT I AIXÒ, AQUESTA ÉS UNA NOVEL·LA DE SENSACIONS, DE REFLEXIONS SOBRE ELS LÍMITS DE LA CONDICIÓ HUMANA EN LES SITUACIONS MÉS EXTREMES.

Müller ofereix la nuesa d'una comunitat, la seua, que pertany a una cultura aliena a la nació que els oprimeix. Si l'autora va aconseguir el 1987 eixir de la dictadura romanesa de Ceausescu per instal·lar-se a Berlín, els seus personatges, no. Així, aquesta vegada, els protagonistes assumeixen amb resignació la condició d'oprimits i lluiten dia a dia per la supervivència. El protagonista, un jove de 17 anys, és conduït a treballar d'una manera forçada en la reconstrucció de la Unió Soviètica. La paradoxa de la història força l'opressió d'una comunitat que, víctima del nazisme, una vegada que acaba la guerra, és culpada de complicitat amb la nació de la qual hereta la cultura. Així, un personatge jueu, David Lommer, també es veu sotmés a la reclusió en el camp de treball, al costat d'altres membres de la minoria alemanya.

UNA PROSA SENSE CONCESSIONS

Aquesta és una novel·la que l'escriptora portava endavant amb l'assessorament del poeta Oskar Pastior, també originari de la minoria alemanya de Romania, qui va morir el 2006. A partir de la seua experiència, com també la d'altres que van viure experiències semblants a la del protagonista, Müller ha construït un dels textos més amargs i intensos de la seua trajectòria. Estem davant d'una prosa poètica elaborada, exquisida, sense concessions al lector, en la qual una mateixa realitat és vista des de diversos punts de vista. D'una manera semblant a *L'home és un gran faisà en el món* (1986), amb un protagonista resignat, Windisch, la història final de *Tot el que tinc, ho duc al damunt* és una visió polièdrica de la realitat que es veu sotmesa a la particular visió del protagonista i de la resta de personatges que l'interpel·len. Amb una construcció sintàctica concisi-

sa, precisa, l'escriptora ofereix el testimoni retrospectiu de Leopold Auberg, des del primer moment de la deportació el 1945 fins al retorn del 1968, amb la senzillesa de qui explica: «Tot el que tinc, ho duc al damunt». Vint-i-cinc anys viscuts amb la por de qui no sap si podrà sobreviure a la reclusió al *Lager*, el magatzem on les persones conviuen com a bèsties.

Coneixem així una veu íntima, sincera, que aborda temes tan dispars com l'absurditat dels polítics, la consciència nacional de la minoria alemanya a Romania, l'homosexualitat en una societat homòfoba o l'anul·lació de la individualitat en benefici del col·lectiu. Un tractament destacat és el de l'expressió de la gana: «No hi ha mots escaients per a descriure el patiment de la fam». Les paraules del protagonista són un preàmbul de la construcció del personatge simbòlic de l'àngel de la fam, un ésser omnipresent en la consciència dels protagonistes. Una història, doncs, que ha tingut en la nostra literatura mostres destacades, dins d'aquesta temàtica, com els llibres *K. L. Reich* de Joaquim Amat Piniella o *Els vençuts* de Xavier Benguerel, com també el trajecte iniciàtic paral·lel al conflicte bèl·lic de Mercè Rodoreda en *Quanta, quanta guerra...* En el cas de l'escriptora guanyadora del Nobel, aquesta és, sens dubte, la seua història més complexa i intensa; l'arquitectura narrativa que ofereix s'acosta a la perfecció formal, en la qual tots els elements inserits responen perfectament als objectius inicials de l'autora: la denúncia de l'opressió en totes les seues formes. La referència a la senzillesa, a les andròmines que acompanyen el viatger pels

camins de patiment de Herta Müller en els seus relats, configuren una obra mestra de la literatura universal.

Aquesta és,
sens dubte,
la seua història
més amarga i intensa

TOT EL QUE TINC, HO DUC AL DAMUNT, HERTA MÜLLER. TRADUCCIÓ DE JOAN FONTCUBERTA I GEL. BROMERA, 2010.

Petjades,

una mirada a la trajectòria de Raimon

VerdCel i Bromera et conviden a fer un recorregut sonor i visual per alguns dels moments clau en la trajectòria del cantautor valencià.

L'obra inclou un CD amb algunes de les cançons més mítiques de Raimon, dos documentals inèdits i un curtmetratge en DVD i un còmic de gran format dedicat a la generació dels anys 60.

«Un nou alè per a unes cançons estimades.»

Raimon

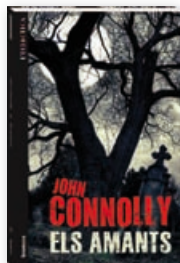
www.metode.cat

CONNOLLY I PARKER: PASSIÓ PEL NEGRE

MARTA ESTRELLES

COM NO PODIA SER D'UNA ALTRA MANERA TRACTANT-SE D'UN MESTRE DE LA NOVEL·LA NEGRA, ÉS UN MISTERI QUANT HI HA DE JOHN CONNOLLY EN EL DETECTIU CHARLIE BIRD PARKER, I A L'INREVÉS. NO OBTANT AIXÒ, L'AUTOR ENS CONFESSA QUE COMPARTeixEN MÉS D'UNA AFICIÓ. XARRAIRE I ENCANTADOR PEL QUE FA A L'ESCRITOR, TURMENTAT I PROBLEMÀTIC PEL QUE

FA AL DETECTIU, JOHN I CHARLIE S'HAN FET BONS AMICS I SABEN COM SEDUIR ELS MILERS DE LECTORS QUE ELS ESPEREN NOVEL·LA A NOVEL·LA. AQUESTA VEGADA, AMBDÓS S'HAN PASSEJAT PER LA CINQUENA EDICIÓ DE LA BCNEGRA AMB UN NOU CAS PER RESOLDRE, EL MÉS PERSONAL DE LA CARRERA DEL DETECTIU DE MAINE: *ELS AMANTS*.

Fa una dècada que va arrancar la sèrie del turmentat detectiu de nom jazzístic, però, afortunadament per als lectors, la maduresa no li ha llevat energia, com demostra en la darrera novel·la, *Els amants*. I és que el detectiu la necessitarà per arribar a la veritat sobre les circumstàncies que envoltaren el suïcidi del seu pare, just després d'assassinar inexplicablement una parella de joves. Descobrir que la seua ha sigut una vida plena de mentides, marcada per traïcions flagrants, però també per amics lleials, obligarà el detectiu a enfrontar-se a un enemic extremadament poderós que malda per matar-lo des d'abans de nàixer. Aquest arriba a través dels amants que donen títol a la novel·la, un home i una dona en els quals l'amor i l'odi més profunds es barregen d'una manera letal.

JOHN CONTRA CHARLIE

Sorprenentment, en *Els amants* trobem Charlie Parker servint copes en la barra d'un bar, una feina que també ha fet John Connolly (a més de periodista, dependent de Harrods...). Coincidència? Connolly admet que el seu personatge «s'ha convertit en una mena de lent a través de la qual observe el món, ell escolta les meues cançons, menja els meus plats favorits...». Això sí, la imatge de Connolly és molt menys turmentada que la del seu detectiu, i també molt menys fosca de la que qualsevol imaginaria per a l'escriptor de novel·les tan inquietants com *Els turmentats* o *Els homes de la dalla*. De fet, durant el seu pas per la BCNegra es va mostrar tan encantat (de fer entrevistes fins a l'extenuació, de signar llibres i de posar en les fotos amb els fans, d'encadenar un acte darrere d'un altre sense descansar...) i tan encantador (amb periodistes, editors, lectors, taxistes i... absolutament tots!) que, fins i tot, semblava una provocació per a un au-

tor habituat a crear trames en les quals el mal i el misteri en són protagonistes.

I és que una de les aficions de Connolly és provocar, li encanta transgredir el cànon de la novel·la negra. Està considerat un dels renovadors del gènere que crispa els puristes amb certs tocs sobrenaturals. A més, en *Els amants*, deixa ben clar que els elements fantasmagòrics no són fruit de la imaginació de Parker, perquè algú més els veu. Tot i que l'autor admet que aquesta jugada és arriscada, val a dir que la presència del més enllà és subtil i ben enganxada a l'argument. Potser perquè són els fantasmes d'un escèptic: «No sóc dels qui creuen que els fantasmes tornen perquè han deixat coses pendents, sinó més aviat dels qui creuen que aquells que veuen aquests fantasmes són qui tenen assumptes per tancar».

PER ON COMENÇAR?

Charlie Parker, afortunadament, encara té moltes qüestions per resoldre, així que als lectors encara ens queden novel·les per gaudir. Connolly ens va contar que li agradaria veure envellir Parker i que té una nova entrega a punt. Sens dubte, són bones notícies que conviden a cabussar-nos en la sèrie del famós detectiu Bird. Però es pot començar per *Els amants*? Per descomptat que sí. Aquells que ja són seguidors de la sèrie hi descobriran l'evolució del personatge i els secrets de família de

Parker. Aquells que es topen per primera vegada el detectiu no es quedaran fora de joc perquè l'autor cuida molt que el lector siga sempre benvingut i cada novel·la es puga llegir separatament. Sols cal advertir-los que el joc que ens proposa Connolly té només un perill, i és que resulta extremadament addictiu. La temptació està servida.

Connolly es va mostrar tan encantador en la BCNegra que, fins i tot, semblava una provocació per a un creador de trames en les quals el mal i el misteri en són protagonistes

ELS AMANTS. JOHN CONNOLLY. TRADUCCIÓ

D'EDUARD CASTANYO. BROMERA, 2010.

UNA COMBINACIÓ EXPLOSIVA D'HUMOR I AMOR

SÒNIA REAL

L'ÚLTIM PREMI DE NARRATIVA INFANTIL VICENT SILVESTRE ÉS *BERNAT, UN CIENTÍFIC ENAMORAT*, UNA NOVEL·LA BEN DIVERTIDA DE PEP CASTELLANO EN LA QUAL TROBAREM UNA INTERESSANT BARREJA DE PERSONATGES ENTRANYABLES I ESBOJARRATS: UN CIENTÍFIC EXTRAVAGANT AMB

CABELLS ESBULLATS, UNA NENA FUTBOLISTA, TOSSUDA I SENSE POR DE RES, QUE TÉ UNA MARE BALLARINA GUAPÍSSIMA, PERÒ QUE ESTÀ COM UNA COL. EN DEFINITIVA, ES TRACTA D'UNA HISTÒRIA D'AMOR I HUMOR PER A GAUDIR LLEGINT.

En Bernat és un home solitari i una mica estrambòtic que viu amb la Xispa, la seva gosseta, en una alqueria atrotinada rodejat dels seus invents pràctics i ecològics i el seu amor per la ciència. Ningú no sap gaire bé com es guanya la vida. A la Marta, una nena d'aquelles que no saben parar quietes, li agrada fer-li visites i veure els invents nous. Últimament, en Bernat està ocupadíssim aprenent a preparar els beuratges per al seu curs de màgia per correspondència: ara estudia com fer la Poció de l'Amor Universal, la PAU, i la Poció de la Publicitat Total, la PPT, que fa a qui la beu pensar-se que la vida és com els anuncis de la televisió.

UNA HISTÒRIA D'AMOR PECULIAR

La Marta, que com ja sabem no pot parar quieta, s'ha empassat un got sencer de PPT i li tocarà patir durant uns quants dies la bogeria de la publicitat. La mare de la Marta, la Maria, una ballarina que, segons en Bernat, sempre està molt guapa, es posarà com una fera quan descobreixi qui és el causant de l'estranya síndrome que pateix la filla: en Bernat, el científic boig i, qui sap, si perillós. Enfurismada, el denuncia a la policia i prohibeix a la filla que el torni a veure. Però, com ja sabeu, de l'odi a l'amor...

Perquè sí, *Bernat, un científic enamorat* és en realitat una història d'amor. Però no us penseu que som davant d'una d'aquelles novel·les cursis i carrinclones amb prínceps blaus i princeses esquifides amb vestits de tul. El llibre de Pep Castellano està poblat per personatges carismàtics i peculiars amb inquietuds i problemes, que evolucionen i aprenen a veure els altres amb uns nous ulls, a entendre'ls i a acceptar-los.

La història no té un narrador únic, sinó que són dos d'aquests personatges els qui ens donen la seva versió dels fets. Perquè la història canvia segons qui l'expliqui: la Marta, que és una nena arrauxada i emocional, no sempre interpreta els fets com en Bernat, que ho analitza tot amb la seva mentalitat científica. Tanmateix, tots dos coincideixen en la seva capacitat de fer tornar boja la Maria i de ficar-se en embolics.

L'humor és l'ingredient màgic de l'obra d'aquest escriptor i contacontes.

AMB INGREDIENTS PER A TOTS ELS GUSTOS

Pep Castellano, un autor prolífic i premiat en moltes ocasions per les seves novel·les i els seus contes per a infants, ens ofereix ara un llibre entretingut per a passar una bona estona, però amb un rerefons i uns valors que poden fer reflexionar els lectors joves. Els intents d'en Bernat de crear invents ecològics i econòmics o els efectes adversos de la PPT per la publicitat que trobem a tot arreu, fins i tot on mai se'ns hagués acudit, són exemples de com la novel·la tracta en clau de diversió temes com

l'ecologia o les falsedats de la societat de consum.

Però, per sobre de tot, *Bernat, un científic enamorat* és un llibre que entreté i enganxa i que pot agradar a tot tipus de

És un llibre que entreté i enganxa i que pot agradar a tot tipus de lector: parla de futbol i d'amor, de màgia, de ciència i de fantasia

lector: parla de futbol i d'amor, de màgia, de ciència i de fantasia. És una lectura pensada per a tots els gustos, perquè els nens i les nenes es diverteixin i riguin amb un llibre entre les mans. L'humor és sempre una aposta segura per endinsar-se en l'aventura de llegir.

BERNAT, UN CIENTÍFIC ENAMORAT. PEP CASTELLANO.

IL·LUSTRACIONS DE JORGE DEL CORRAL.

BROMERA, 2010.

L'ESPECTRE 'FRIKI' QUE ENS GUIARÀ FINS A TOT UN CLÀSSIC

CAROL BORRÀS

MARIA CARME ROCA, ESPECIALISTA EN LITERATURA JUVENIL, CONSTRUEIX UN RELAT MOLT ENTRETINGUT, DIVERTIT I IMAGINATIU AL VOLTANT D'UN ESPECTRE MOLT PECULIAR EN *QUI ÉS EL DE LA FOTO?*, OBRA GUARDONADA AMB EL PREMI BANCAIXA DE NARRATIVA JUVENIL EN L'ÚLTIMA EDICIÓ DELS CIUTAT D'ALZIRA I QUE BROMERA

PUBLICA EN LA COL·LECCIÓ «ESPURNA». EN EL REREFONS, HI HA EL PERSONATGE DE LA RECONEGUDA ESCRIPTORA I IL·LUSTRADORA HELEN BEATRIX POTTER, PARENT DE LA PROTAGONISTA, HANNA, QUI RECORRERÀ A UNA PART DE LA SEUA FAMÍLIA PER DESCOBRIR UN SECRET AMAGAT DURANT ANYS.

L'origen d'aquest relat va tenir lloc quan la filla d'una amiga de Maria Carme Roca li va ensenyar una fotografia en la qual apareixia retratada al costat d'un ésser desdibuixat, quasi transparent, que corresponia a la figura d'un xiquet que no havia estat en cap moment en el local de Londres d'on s'havia pres la imatge. *Qui és el de la foto?* naix fruit de la imaginació de l'autora a partir d'aquesta anècdota i pren cos en una història en què personatges reals i ficticis, situacions fantàstiques i problemes versemblants es barregen per a oferir un relat ben construït que destaca per la seua facilitat per a acostar-se a l'univers adolescent, tant pel llenguatge emprat com per l'encertat reflex de les seues relacions interpersonals.

L'escriptora catalana, amb més de vint obres publicades, la majoria de les quals destinades al públic infantil i juvenil i reconegudes amb diversos guardons (com el Barcanova de Literatura Infantil i Juvenil, el White Ravens o el Lola Anglada de contes per a infants), ha obtingut també el Premi Bancaixa de Narrativa Juvenil per aquesta última obra, que acaba de ser publicada en la col·lecció juvenil «Espurna».

UN HISTÒRIA AMAGADA QUE CAL TRAURE A LA LLUM

Amb *Qui és el de la foto?* viatgem a Londres, on trobarem els Potter, una família que no té res a veure amb l'aprenent de mag protagonista de la famosa saga de J. K. Rowling, sinó amb l'autora anglesa Helen Beatrix Potter. Al mateix temps que es desenvolupa la trama principal, els més joves coneixeran també alguns detalls d'aquesta autora reeixida del segle passat —amb relats tan coneguts com *The Tale of Little Pig Robinson*,

citat en el llibre—, que esdevindrà un dels vehicles emprats per un fantasma amb problemes el qual es manifesta al costat de Hanna, la protagonista, en una de les fotos de la festa d'aniversari de la seua millor amiga. Descartats tots els raonaments possibles per a explicar aquesta aparició, s'esvaeixen els dubtes: es tracta d'un espectre amb aspecte de xiquet un poc *friki*. Arribats a aquest punt, l'objectiu serà esbrinar què és el que vol. En aquest moment, apareixen en escena els germans de la protagonista, entre els quals hi ha Harry (nascut abans que el personatge literari), a qui en principi no tenen massa confiança per la seua tendència a fer-ne de les seues, però que, al final, tindrà un paper fonamental per a resoldre l'enigma entorn de l'estranya aparició.

No es pot oblidar la inestimable ajuda de l'avi que, amb els seus records sobre la famosa escriptora, a qui va ajudar a escriure l'últim dels seus títols —inèdit— seguint els seus dictats quan aquesta ja patia problemes de vista, els permetrà anar adreçant el seu camí cap a la direcció justa per a resoldre el secret que s'amaga al voltant d'aquest fantasma, que en realitat és una xiqueta que necessita que la seua història amagada isca a la llum.

Entremig, els divertits monòlegs d'aquesta, que ens va relatant els seus intents per manifestar-se als protagonistes

(mitjançant diversos mètodes i ajudes, com les d'una gata amb un greu problema d'halitosi), permeten que el relat encara siga més distret i carregat d'imaginació. En conclusió, una bona proposta que ofereix entreteniment i bones dosis d'humor als joves lectors, i que deixa la porta oberta a noves aventures.

**La història,
que barreja situacions
fantàstiques i
problemes versemblants,
destaca per la facilitat
amb què s'acosta a
l'univers adolescent**

QUI ÉS EL DE LA FOTO?, MARIA CARME ROCA.

BROMERA, 2010.

RECÓRRER L'ALBUFERA DE FUSTER

M. JOSÉ VILLALBA

ENDINSAR-SE EN UN DELS ESPAIS NATURALS MÉS EMBLEMÀTICS I MÉS VALUOSOS DEL NOSTRE TERRITORI GUIATS PER JOAN FUSTER. O, EL QUE ÉS EL MATEIX, APROXIMAR-SE A LA RIQUESA PAISATGÍSTICA I CULTURAL DE L'ALBUFERA TENINT COM A GUIA DE RUTA L'ASSAIG QUE L'ESCRITOR SUECÀ VA DEDI-

CAR A L'EMBLEMÀTIC AIGUAMOLL. AQUESTA ÉS LA PROPOSTA QUE LLANÇA L'AJUNTAMENT DE SUECA ALS ESTUDIANTS, PER ALS QUI HA DISSENYAT UNA RUTA LITERÀRIA, QUE TAMBÉ INCLOU LA VISITA A LA CASA FUSTER, PER A COMPLEMENTAR LA LECTURA DE *L'ALBUFERA DE VALÈNCIA*.

«Tot i ser una de les obres fusterianes més desconegudes, és un llibre fàcil d'entendre i reuneix els trets de l'estil de Fuster, com la ironia o l'escepticisme, per això és una obra idònia per als estudiants», assenyalen des del Departament de Cultura de l'Ajuntament de Sueca. Aquest motiu, unit al desig de donar a conèixer la Casa Fuster, ha suscitat de crear una ruta literària per Sueca i l'Albufera per tal que els estudiants puguin conèixer *in situ* els elements paisatgístics, biològics, històrics i, fins i tot, gastronòmics, que recull Fuster.

L'obra és senzilla, amb un llenguatge clar i precís que la fa comprensible tant per als alumnes dels últims cursos d'ESO i de Batxillerat com per als estudiants universitaris. És per a aquests col·lectius per als qui està pensada la ruta. A més, com que moltes vegades els joves no estan acostumats a xafar els escenaris on transcorren els llibres que lligem, la possibilitat de recórrer la nova ruta literària de Sueca pot ser una motivació que reforça l'hàbit de llegir.

LECTURA I EXCURSIÓ

El que es pretén és que els alumnes acudisquen a Sueca després d'haver llegit *L'Albufera de València*. Recent-

Els centres interessats a realitzar la visita a l'Albufera poden fer la reserva telefonant a l'Ajuntament de Sueca.

© Francesc Jarque

aproximada d'una hora i mitja. Allí, els alumnes poden visitar la col·lecció personal d'art que va llegir Joan Fuster, i també l'exposició «Fuster i els clàssics» que hi ha al claustre i que mostra alguns estudis culturals que va fer l'autor suecà sobre els escriptors del segle xv. Aquesta segona exposició resulta especialment interessant per als alumnes dels instituts perquè els permet conèixer la importància cultural d'autors

com Ausiàs March, Joan Roís de Corella, Joanot Martorell o Isabel de Villena, autors del Segle d'Or i objecte del temari que s'estudia al llarg del curs. La visita guiada a la Casa Fuster, que es pot sol·licitar telefonant al Departament de Cultura de l'Ajuntament de Sueca, conclou amb la projecció d'un audiovisual que combina textos i imatges de l'assagista suecà. És interactiu i permet intercalar-hi explicacions i comentaris que el guia adapta a l'edat dels visitants.

**Per als alumnes,
la possibilitat de recórrer
l'escenari d'un llibre
que estan llegint és una
motivació que reforça
l'hàbit de llegir**

UNA RUTA LITERÀRIA AMB DIVERSES PARADES

Però, a més de la visita a la casa de l'autor, la ruta per *L'Albufera de València* permet fer en un mateix dia altres activitats que aprofundeixen en els aspectes que Fuster va descriure en aquest

assaig de 1970. L'Ajuntament de Sueca proposa quatre parades més en aquesta ruta literària, encara que cada centre decideix en quines vol participar.

En aquest sentit, els alumnes poden passejar pel nucli urbà per conèixer l'entorn en què va viure Fuster i que apareix esmentat en altres obres o acostar-se fins a la Muntanyeta dels Sants, l'únic monticle del parc natural des del qual es pot veure tot l'entorn que Fuster va retratar en *L'Albufera de València*. Aquest punt ofereix unes vistes magnífiques i és des d'on estan fetes algunes de les acolorides panoràmiques amb què el fotògraf Francesc Jarque va il·lustrar l'edició de gran format i de cobertes dures d'aquest assaig que també té Bromera en el catàleg. Hi ha taules a l'aire lliure que es poden aprofitar per a dinar de recapte.

Una altra de les propostes que suggereix l'Ajuntament és continuar l'itinerari de Fuster amb un passeig pel llac en barca. Aquest viatge és especialment recomanable per a acostar-se als portets, els ullals o el lluent als quals fa referència l'assagista en un dels capítols del lli-

L'Albufera de València
és una obra amena,
ideal per a endinsar
els estudiants en el món
fusterià

bre, així com a l'etnografia vinculada a l'arròs, la pesca o les barques, que també mereixen atenció en l'assaig. Però el passeig en aquestes xicotetes embarcacions també permetrà delectar-se amb la serenitat del si de l'Albufera, una calma que, com admeten des de l'ajuntament suecà, desconeix la majoria de la gent. Per a gaudir més del passeig, cal portar prismàtics i gorra.

PARADÍS LITERARI I NATURAL

Finalment, si s'aconsegueix cita prèvia, es pot aprofitar la visita a l'Al-

bufera per a observar des del Centre d'Interpretació del parc natural la diversitat d'aus que viuen en aquest entorn. Aquestes activitats complementàries que se suggereixen en la ruta literària serveixen, a banda de per a conèixer de més a prop l'ambient i els escenaris que descriu Fuster en el seu assaig, per a reforçar continguts que s'imparteixen en altres matèries i, en funció d'aquests, es pot adaptar la ruta.

Tot i que *L'Albufera de València* és un dels llibres més desconeguts del llegat literari de Fuster, el fet que siga «comprensible, amé i que reflectisca l'entorn humà i etnogràfic de l'escriptor», com subratllen des del Departament de Cultura de Sueca, «el fan especialment recomanable per a endinsar els estudiants en el món fusterià». Més encara, si els joves lectors poden veure amb els seus ulls el mateix que l'escriptor va recollir en l'assaig.

L'ALBUFERA DE VALÈNCIA. JOAN FUSTER.

BROMERA, 1993.

Et portem els llibres a casa

Fer-se soci del

té triple regal

Per la subscripció de 2 anys a **Lletres**

Envieu-nos la butlleta a: Grup del Llibre - Revista Lletres
Av. de la República Argentina, 83, baixos, 08023 Barcelona
Telèfon 93 219 75 71 - Fax 93 285 64 86

botiga@grupdelllibre.cat - www.grupdelllibre.cat - www.lletres.cat

☐ Em vull fer soci del **Grup del Llibre** i abonaré 10 € de drets d'inscripció i una quota mensual a compte de llibres de:

☐ 10 € ☐ 15 € ☐ 20 €

☐ Em vull fer subscriptor de la revista **Lletres** per 18 € l'any

Nom i cognoms _____ Data de naixement _____ Professió _____

Adreça _____ Telèfon (s) _____

Codi postal _____ Població _____

DOMICILIACIÓ DE PAGAMENT _____

Codi Client (CCC) _____ Entitat _____

Oficina _____ D.C. _____

Signatura del titular _____

Data _____

Número de compte _____

JO VULL JUGAR!

JOCS I ESTRATÈGIES PER A FER LECTORS ELS MENUTS

Als menuts els agrada molt el joc. Prefereixen jugar a llegir perquè consideren la lectura una activitat poc dinàmica i no han descobert que, amb els llibres, també poden jugar. Però jugar a què? Si no saben com poden jugar amb els llibres, ací van algunes propostes que podem aplicar per a introduir els més menuts en el món de la lectura de la mà del millor aliat: el joc.

EL LLIBRE: UN ESPAI PER A LA CREATIVITAT

Una bona manera de començar a jugar amb els llibres és dibuixar, dibuixar els llocs que apareixen en l'obra o els personatges: fer-los prims o grossos, posar-los barrets, canviar-los el nas o les orelles..., en definitiva, deixar soltes la imaginació i la creativitat. Retallar fotos de persones dels diaris i muntar escenes, calcar les il·lustracions del llibre o fotocopiar-les per a pintar-les després són altres formes de crear, amb el llibre com a excusa. Resulta també molt senzill fer noves cobertes o fabricar-se un punt de lectura per a recordar on ens hem quedat llegint.

LA LECTURA ÉS EL PRIMER TEATRE

A tots ens agrada escoltar històries, especialment, fins als 10 anys. Perquè els menuts visquen la lectura, podem fer-los les veus dels personatges, interpretar les il·lustracions i exagerar els gestos. Després, els podem demanar que lligin ells en veu alta o, si no lligen, alternarem la lectura entre diverses persones. Com que els encanta repetir, ens imitaran.

Si hem exagerat la lectura, és fàcil passar a la representació. Alcem-nos

i creem, amb els nostres moviments, gestos i objectes, un espai imaginari. Després, demanem als xiquets que ens imiten o que aprenguen algun diàleg, poema o cançó. Si podem, disfressem-los, i així se sentiran actors. Els més majors poden estudiar-se alguna escena solta i interpretar-la davant un públic ampli i fidel; els menuts ens narraran la lectura.

UNA PORTA A LA IMAGINACIÓ

Un llibre és una magnífica excusa per a donar eixida a la fantasia dels xiquets. Juguem a «Què hauria passat si...?». Preguntem-los com hauria canviat la història si alguna situació s'haguera produït de manera distinta. Per exemple, «Què hauria passat si la Caputxeta no haguera passat pel bosc?». També podem inventar noves aventures per al personatge del llibre que llegim, afegir una nova estrofa al poema que han après de memòria o inventar uns diàlegs per a una nova escena teatral. Amb qualsevol llibre resulta molt senzill muntar el nostre *Trivial* particular. A partir de la lectura comencem la competició. Cada un fa una pregunta. Si la resposta és correcta, es guanya un punt. Les preguntes més freqüents són: «Com s'anomena...?», «Qui ajuda a...?», «En quina ciutat...?», «Per què...?», «En quin moment...?», «De què es disfressa...?», «Qui eren sim-

pàtics?», «Qui t'agradaria ser?». També es pot jugar a donar pistes perquè endevinen el títol d'una obra, a dir un títol perquè expliquen una història o a endevinar l'obra on apareix un personatge... Les possibilitats són infinites!

DE LA LECTURA A L'ESCRITURA

Llegir és el primer camí per a escriure. De la lectura compartida sorgiran mil idees per a inventar relats. Es poden escriure històries a partir de propostes tan diverses com respondre a la pregunta «I, què passa després?» o contar el relat que ens suggereix el titular d'una notícia. També podem actuar a l'inrevés i començar a fer de periodistes: convertir en notícia la història llegida o entrevistar el personatge favorit com si fóra un ser real. Qualsevol proposta és bona per a dir o escriure un relat curt i, a més, podem convertir-nos en acompanyants del protagonista, afegir un personatge conegut al relat, canviar el final d'una narració, escriure una escena teatral, endevinar el començament a partir d'un final...

Inventem-nos tots els jocs que vulguem, però no hem d'oblidar que els menuts el que volen és la nostra complicitat i companyia i que els grans preferixen la dels seus amics. Preparem-los-ho tot o deixem-los autonomia, quan toque. Però no els esgotem mai amb activitats. Alguna, de tant en tant, va bé i, sempre que siga possible, deixem que ells la trien depenent dels seus gustos i habilitats.

ESPAI ELABORAT PER LA FUNDACIÓ BROMERA
PER AL FOMENT DE LA LECTURA.
www.fundaciobromera.org

A mi no m'agraden els llibres!

Joan Portell Rifà / Oriol Hernández

Col. «El Micalet Galàctic», 151

60 pàg. Bromera, 2010

Contes dels Grimm

Eduard Costa / Fran Parreño i

Lucas Soriano

Col. «Micalet Teatre», 33

110 pàg. Bromera, 2010

El rellotge mecànic

Philip Pullman / Peter Bailey

Traducció de Josep Franco

Col. «El Micalet de Por», 4

112 pàg. Bromera, 2010

Joan viu rodejat de llibres, i és que sent fill d'escriptor i de professora i nét de llibreters, la lectura i els llibres són l'únic que l'envolta. Pel Dia del Llibre li regalen un llibre, per l'aniversari un altre, per Reis li'n porten més... i el pobre noi ja comença a estar una mica fart de tant de llibre. De fet, no els pot ni veure i assegura una vegada i una altra que a ell no li agraden els llibres. Però ben aviat, en Joan descobrirà que, als llibres, se'ls hi pot treure molt de partit i et poden donar la solució a molts problemes. Et poden ajudar a disputar un emocionant partit de futbol, o poden fer que un nadó enrabiad deixi de plorar o, fins i tot, et poden ajudar a enamorar la nena dels teus somnis.

Un relat fresc i divertit, pensat per a primers lectors i molt adient per a aquells nens que, com en Joan, diuen que no els agraden els llibres. Una història amb unes il·lustracions molt particulars i sorprenents que de ben segur no deixaran indiferent cap dels lectors de l'obra.

MERITXELL VALLS

Els germans Grimm –Jacob Grimm (1785-1863) i Wilhelm Grimm (1786-1859)– van recopilar durant anys històries i llegendes tradicionals d'arreu d'Alemanya, moltes de les quals, arran de publicar-les en *Contes per a la infància i la llar* (1812-1815), es van convertir en els relats més famosos del món per a xiquets, com *Caputxeta Roja*, *Blancaneu*, *Polzet*, *Els músics de Bremen* o *Barba Blava*. Eduard Costa n'ha triat tres –*Hansel i Gretel*, *El petit sastre valent* i *La Ventafocs*– i n'ofereix una versió dramatitzada per a la qual cosa ha creat un marc versemblant que els inclou: els Grimm, durant el seu viatge a la recerca de noves històries, es troben una família de firaires, i entre els uns i els altres es narren els contes. L'edició, recomanada per a xiquets a partir de 10 anys, es clou amb una sèrie de suggeriments sobre la caracterització dels personatges, la construcció dels decorats, el vestuari, el maquillatge, la il·luminació i el so, que ajuden a muntar d'una manera senzilla aquesta obra.

ARANTXA BEA

En una nit d'hivern d'una altra època, quan el temps corria al ritme del tic-tac dels rellotges mecànics, els habitants d'un poblet alemany es protegien del fred a la taverna. Allà dins, Fritz, un jove novel·lista, dóna corda a una història que ni tan sols ell podrà controlar quan, de sobte, entre per la porta un dels personatges més ombrívols del seu relat.

Philip Pullman crea una història d'atmosfera inquietant, amb un ritme intens i una trama complexa, però senzilla i accessible en l'expressió. L'autor es permet jugar amb diferents nivells de ficció i de narració, de manera que els límits de la realitat es difuminen.

En *El rellotge mecànic* trobem una història ben recomanable per al públic juvenil, amb il·lustracions que semblen gravats d'època i plena d'ingredients abellidors: misteri, enganys, amor..., en què un aprenent de rellotger, una cambra, un doctor sinistre, un príncep i un cavaller mecànic es veuen immersos en un seguit de successos que no et permetran alçar la vista del llibre.

MARIA ESTRELLES

JOAN PORTELL RIFÀ (Barcelona, 1965) és pedagog de formació i professió i fa crítica literària especialitzada en literatura infantil i juvenil. ORIOL HERNÁNDEZ és un il·lustrador jove però agosarat, a la vegada que un apassionat de la seva feina.

EDUARD COSTA (Albalat de la Ribera, 1972), llicenciat en dret i art dramàtic, és autor de diverses obres de teatre com *Ave Maria*, *Argos (la bassa de la medusa)*, *Circus* –Premi de Teatre Infantil Xaro Vidal Ciutat de Carcaixent– i *Joan sense por*.

PHILIP PULLMAN (Norwich, Anglaterra, 1946) és l'autor de la trilogia *La matèria obscura*. Ha sigut reconegut amb l'Astrid Lindgren Memorial Award, entre altres. En Bromera, podem trobar altres títols seus com *El comte Karlstein* o *Jack Peusalats*.

Una revolució en miniatura. Nanotecnologia al servei de la humanitat

Amador Menéndez

Col. «Sense Fronteres», 30

XV Premi Europeu de Divulga-
ció Científica Estudi General

200 pàg. Bromera-PUV, 2010

La nanotecnologia –enginyeria a escala atòmica– permet fabricar materials i dispositius a partir del reordenament d'àtoms i de molècules. Aquest terme abasta totes les branques de la tecnologia que fan ús de la nostra capacitat per a controlar i manipular la matèria en escales de longitud entre 1 i 100 nanòmetres, allà on les lleis de la física es manifesten de manera sorprenent.

Amador Menéndez acosta als lectors un fascinant univers en miniatura amb grans possibilitats. De fet, sobre aquest descansa bona part del progrés científic del segle xx i l'autor repassa, de manera clara i senzilla, els avenços assolits per la medicina, la microelectrònica o la biotecnologia gràcies a aquestes tècniques. Predir el futur és complex, però les possibilitats semblen il·limitades. Només cal aprendre de la natura, que fa milers d'anys que treballa eficientment sota aquesta escala.

CARLOS MINUESA

AMADOR MENÉNDEZ (Oviedo, 1969) és doctor en química i des del 1993 ha compaginat la docència amb la investigació en el Centre d'Investigació en Nanomaterials i Nanotecnologia. En l'actualitat treballa a l'Institut Tecnològic de Massachusetts.

Ofidi

Josep Lozano

Col. «Els Nostres Autors. Biblioteca Josep Lozano», 58

144 pàg. Bromera, 2010

Ofidi és l'última obra incorporada a la col·lecció «Els Nostres Autors» d'Edicions Bromera. Amb aquest títol, l'editorial d'Alzira vol recuperar tota l'obra de Josep Lozano, revisada i actualitzada per l'autor mateix, i contribuir així a la major difusió i popularització d'un dels escriptors més consagrats de les lletres valencianes actuals. *Ofidi*, una fantasia perversa i delicada, enllaça perfectament amb el corrent del realisme màgic. No debades, s'hi barregen elements, com ara natura, mite i màgia, en un relat que comença ambientat en el Mèxic de principi del xx i que conta la història d'una família d'ascendència catalana que té un clar component matriarcal i una relació especial amb els ofidis. La predestinació, la zoofília, les relacions humanes, el culte a allò desconegut, l'incest, l'animalitat, els límits de l'existència humana: tots aquests temes són presents en *Ofidi* i representen, en molts casos, una transgressió explícita de la moral dominant.

ALÍCIA TOLEDO

JOSEP LOZANO (Alginet, 1948) és un dels grans escriptors de la literatura catalana contemporània. *Crim de Germania* (1979) va ser distingida amb els guardons més prestigiosos del moment i, amb *Ofidi*, va guanyar el Premi Prudenci Bertrana el 1990.

Més enllà de San Francisco

Toni Mollà

Col. «Bromera Actual», 11

Premi de Narrativa Ciutat de València

184 pàg. Bromera, 2010

Més enllà de San Francisco parla d'un viatge per l'estat de Califòrnia «a la recerca emotiva de la memòria, per mitjà de la música, la literatura, el cinema i els indrets marcats pel pas de Kerouac». El narrador ensopegarà amb un cementeri simbòlic i memorial enmig d'una platja o conversarà amb tipus peculiars, com aquell que assegurava que son pare «era originari d'un poble anomenat Astúries que es troba als Pirineus espanyols i que és un lloc que té intenció de visitar en un viatge que ha de fer a Singapur per tastar una beguda vella que es diu sidra».

Però aquest *road book* és també una auditoria vital que l'autor s'infligeix aprofitant que acaba d'eixir de la quarantena. Condició necessària de la veritable saviesa. La que no s'aprén, només, en els llibres. La que et fa dir que «no hi ha cap destinació geogràfica on jo em senta més alié que al lloc on vaig nàixer i on he viscut tota la meua vida».

MARC BORRÀS

TONI MOLLÀ (Meliana, 1957) ha publicat nombrosos llibres dedicats a la sociologia de la llengua i la societat de la informació. Darrerament, però, s'ha aventurat en altres formats: l'assaig, els diaris i, ara, la literatura de viatges.

El valencià de Bernat i Baldoví

Abelard Saragossà

Col. «Textures», 18

Premi d'Assaig Mancomunitat de la Ribera Alta

344 pàg. Bromera, 2010

No és habitual que un filòleg valencià es remunte a la llengua popular del XIX per a mirar d'enriquir la llengua culta del XXI, ni tampoc que adrece el seu discurs a un públic general i no als mateixos lingüistes. Abelard Saragossà ha gosat exposar unes quantes mancances del model lingüístic actual en un assaig sobre el nostre lèxic, i ja té mèrit, tenint en compte que en una llengua supeditada les crítiques solen ser vistes com un atac i no com una defensa.

En *El valencià de Bernat i Baldoví*, Saragossà reivindica la dignitat i la ideologia de l'autor suecà, poc valorat des del punt de vista personal –ja que se'l jutja sense considerar l'especificitat de l'època– i lingüístic –per tal com el vestit de l'ortografia impedeix fixar-se en el cos de la llengua–. El lingüista de Silla, a manera de tast, poua un grapat de paraules i expressions vives en l'obra de Bernat i Baldoví i raona per què el valencià culte les hauria de potenciar o, en algun cas, recuperar.

DAVID MORELL

ABELARD SARAGOSSÀ (Silla, 1954) és catedràtic en filologia catalana a la Universitat de València. Ha estudiat la sintaxi i els problemes de la normativa lingüística, i ha difós les seues propostes sobre la llengua i la societat valenciana en diversos llibres i articles.

Política 2.0

Ernest Benach

208 pàg. Angle - Bromera - Cossetània, 2010

Les eines 2.0 ens brinden l'oportunitat de millorar la qualitat de la democràcia del segle XXI, de superar la deficiència envers la política i els polítics, i d'afavorir la construcció d'un model de país basat en el diàleg i la col·laboració.

Ernest Benach reflexiona sobre el canvi comunicatiu que suposa la irrupció de les tecnologies 2.0 (que descriu, analitza i compara), que poden convertir-se en una eina rendible per a polítics i ciutadans. La por del canvi s'ha de substituir pel compromís de fomentar una democràcia deliberativa, vertaderament participativa.

El llibre que tenim davant no és un llibre per a polítics, tot i que també, i els plantejaments exposats són clars i sense tecnicismes. Benach aconsegueix compilar en aquest «(hiper)text» les opcions de participació que possibilita la xarxa, amb exemples i projectes pioners que ja funcionen. L'objectiu és noble: acostar-nos a les portes que ens obren les 2.0 i que podem travessar per implicar-nos en el canvi.

MIREIA CAPSIR

ERNEST BENACH (Reus, 1959) és president del Parlament de Catalunya des del 2003 i membre d'ERC des del 1987. Interessat en les oportunitats que ofereix la xarxa, ha impulsat el programa Parlament 2.0 per potenciar el diàleg amb la ciutadania.

Abisme i ocell

Ramon Guillem

Col. «Bromera Poesia», 85

Premi de Poesia VAE de Burjassot
80 pàg. Bromera, 2010

La destresa madura de Ramon Guillem presenta amb *Abisme i ocell* una mostra consistent de bona poesia que ha merescut un dels premis més importants del País Valencià, el Vicent Andrés Estellés de Burjassot.

El llibre té dues parts ben diferenciades, com ja explicita el títol. Els records travessen la primera, «Abisme», amb assumpció de pèrdues però neta del pes de l'enyor: «Hi ha un tacte que s'esvaeix, / però l'empremta en el cos on va romandre / en la memòria persevera». Al seu torn, «Ocell» el formen «Tot i la fosca», centrada en el goig més sensual, i «Pedra foguera», que integra en l'acció la passió creativa, «un diàleg que se sap / conversa inacabada», siga música o paraula.

Amb el contrast entre foscor i llum, Guillem expressa la senzillesa i el vigor del dir. El vers lliure com a vehicle de «la mirada seduïda» i, alhora, d'una saviesa reflexiva que, en entrellaçar branquillons esparsos, forma el niu que dona recer conscient al viure.

EDUARD RAMÍREZ

RAMON GUILLEM (Catarroja, 1959) treballa com a tècnic de biblioteques. Ha publicat huit poemaris, pels quals ha rebut diversos premis, a banda de dietaris, llibres de relats i novel·les. *Abisme i ocell* ha estat distingit amb el premi VAE de Burjassot.

Burjassot. La ciutat de les sitges

Diversos autors

128 pàg. Bromera, 2009

Francesc de Borja. Sant i duc de Gandia

Ximo Company, Santiago La Parra i Josep Piera

128 pàg. Bromera, 2009

Col·lecció «Grans Obres Bromera»

La col·lecció «Grans Obres Bromera» presenta dos nous volums: *Burjassot. La ciutat de les sitges* i *Francesc de Borja. Sant i duc de Gandia*. Ambdós títols, disponibles també en castellà, compleixen totes les qualitats que han donat un merescut prestigi a la col·lecció: llibres de gran format, amb una enquadernació en cartoné acurada, profusament il·lustrats en color i amb textos de caràcter decididament divulgador.

Burjassot és un dels municipis més importants de l'àrea metropolitana de la capital valenciana. Aquesta

obra reuneix textos de diversos autors vinculats a la ciutat i està il·lustrada amb fotografies de Valentín Rodríguez. *Burjassot. La ciutat de les sitges* fa un repàs de la història d'aquesta localitat, des de la seua fundació com a alqueria al segle XIII fins a l'actualitat, recorre els indrets més emblemàtics i aborda també les festes, les instal·lacions, l'oferta cultural i el vessant universitari de la ciutat, seu d'unes quantes facultats de la Universitat de València. En conjunt, es tracta d'una obra que resultarà atractiva no sols als burjassoters, sinó també a tots els qui hagen tingut algun tipus de relació amb la ciutat.

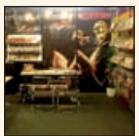
Pel que fa al volum dedicat a sant Francesc de Borja, val a dir que enguany se celebren els 500 anys del seu naixement, una efemèride que cal aprofitar per a aprofundir en el coneixement d'aquesta figura històrica. Amb aquesta obra, el lector pot situar Francesc de Borja dins de la nissaga valenciana més reconeguda internacionalment; pot recórrer la seua biografia, des del naixement al si d'una família noble gandiana fins a la Companyia de Jesús, passant per la seua faceta més política, de cortesà de Carles V i duc de Gandia; i pot conèixer de més a prop la persona, mitjançant l'estudi de les nombrosíssimes representacions iconogràfiques que se n'han fet. I tot això, enriquit amb les reproduccions de quadres, escultures i gravats de l'època, i les fotografies dels escenaris més representatius d'aquest episodi de la història, cosa que fa que siga un volum imprescindible en qualsevol biblioteca.

MARINA VERA

BORMAC S.L. ARTES GRAFICAS
 Pol. Industrial El Plà • Carrer de la Trama, 5 • Apdo. 127
 Telf.: 96 291 60 30 • Fax: 96 291 63 23
 correo@graficasbormac.net • diseño@graficasbormac.net
 www.graficasbormac.net • 46870 / ONTINYENT (Valencia)

BROMERA A LA FIRA DE BOLONYA

L'INFERN DE MARTA ES TRADUIRÀ A L'ESLOVÈ I BROMERA PRESENTA UN AMBICIÓS PROJECTE MULTILINGÜE.

L'*infern de Marta*, la novel·la juvenil de Pasqual Alapont (publicada també en castellà en Algar Editorial), serà traduïda a l'eslovè gràcies a un acord a què s'ha arribat en la prestigiosa Fira del Llibre Infantil de Bolonya. Bromera ha participat en la fira amb un estand propi en una aposta per exportar la nostra literatura.

Amb més de 65.000 exemplars venuts entre les edicions de Bromera i Algar, publicada en gallec, euskera i portugués i adaptada al teatre, *L'infern de Marta* travessa una nova frontera i serà publicada per l'editorial Miš Publishing.

Una altra de les apostes ha sigut la presentació d'«El Bagul dels Monstres», una col·lecció terroríficament divertida que serà publicada alhora en diverses llengües. Il·lustrada per dibuixants internacionals ben importants i amb textos de l'escriptor Enric Lluch, els llibres tracten amb humor els rols tradicionals dels personatges de terror. Durant la fira, nombroses editorials s'han interessat per conèixer el projecte de primera mà.

NOVETATS DE PRIMAVERA

LLIBRES DE QUALITAT PER A TOTES LES EDATS INAUGUREN LA TEMPORADA EN ALGAR EDITORIAL.

Infants i joves podran gaudir aquesta primavera amb les novetats que els ofereix el catàleg d'Algar Editorial. Per als més menuts, hi ha els dos darrers títols de la col·lecció «Los Animales del Jardín», de Gemma Armengol i Òscar Julve, *La hormiga valiente* i *La pluma*. La col·lecció «Calceín» també té novetats per a tots els nivells. *¿A mí no me gustan los libros!*, de Joan Portell Rifà i amb il·lustracions d'Oriol Hernández, és l'últim llibre que s'ha incorporat a la sèrie Calceín Blanco (a partir de 6 anys). Per a lectors a partir de 9 anys, arriba a Calceín Amarillo *Los papeles del dragón típico*, d'Ignacio Padilla, mentre que en Calceín Rojo (a partir de 10 anys) es publica tot un èxit de Bromera, *¿Vaya par de merluzos!*, de Pasqual Alapont. *Viernes 13 y otras historias inquietantes*, de Rosa-Maria Colom és el nou títol de Calceín Azul (a partir de 12 anys).

Els joves a partir de 14 anys tenen dues noves opcions molt recomanables: *Perdida en el mar*, de Daniel Bautista, en «Algar Joven», i *Totus Plautus (o casi)*, de Plaute, en «Joven Teatro de Papel».

DITES

I SUGGERIMENTS

«*Les grans coses dels pobles, les solen fer les minories.*»

ERNEST RENU

«*Hem vist la fam / ser pa / dels treballadors. / Hem vist tancats / a la presó / homes plens de raó.*»

RAIMON

«*La resignació és un suïcidi diari.*»

PÍNDAR

«*Benaventurats els exiliats, perquè només d'ells es dirà que es van poder escapar de l'infern.*»

JOSEP J. CONILL

«*La imposició crida repulsió. La força que estén cadenes sobre els pobles congria la força de les revolucions que les trenquen.*»

ENRIC PRAT DE LA RIBA

NOVETATS DE BROMERA.TXT PER AL CURS 2010-2011

QUADERNS DE VACANCES, MATERIALS PER A CONEIXEMENT DEL MEDI I PER A EDUCACIÓ INFANTIL SÓN LES NOVETATS PER AL CURS QUE VE.

Aquests materials plantegen activitats senzilles i lúdiques de repàs sobre les assignatures troncal del cicle (Valencià, Castellà, Coneixement del medi i Matemàtiques). Amb solucionari inclòs, estan organitzats de manera que no cal consultar cap altre material per a resoldre les activitats plantejades.

També per a Primària i vinculats als llibres del Projecte Aventura, el curs que ve estaran disponibles els *Quaderns d'activitats de Coneixement del medi* per als sis cursos. En aquests quaderns

s'oferirà als alumnes activitats sobre el que han estudiat en el llibre de text, i unes altres que els motiven a anar un poc més enllà del contingut que han vist en el llibre.

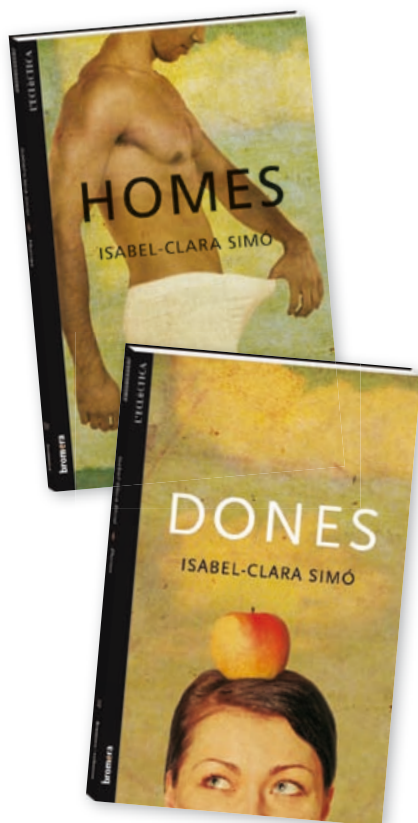
Amb vista al pròxim curs, Bromera presenta també per primera vegada materials per a Educació Infantil. El Projecte Samaruc arribarà al setembre amb els quaderns de grafomotricitat, uns llibres en color adreçats als alumnes del segon cicle d'Infantil. Així es facilita que aprenguen a escriure.

Aquest estiu, els alumnes de Primària podran repassar els continguts del curs amb els sis nous quaderns de vacances de Bromera, *Estiu d'aventura*.

UN ÈXIT PER A (RE)DESCOBRIR

L'extraordinària acollida d'*Homes* d'Isabel-Clara Simó ens anima a recuperar una de les obres més venudes de l'escriptora d'Alcoi que fou portada al cinema i al teatre: *Dones*, un recull de dèsset relats que ens acosta la quotidianitat de diferents tipus de dona, sempre amb un punt d'ironia i denúncia social. Un dels encerts d'aquest llibre és, sens dubte, l'ús d'un llenguatge molt proper a l'oralitat i molt fresc, però acurat i subtil alhora. Aquest fet i la proximitat del que s'hi parla expliquen que *Dones* ja haja venut més de 125.000 exemplars en edicions anteriors. Ara, a més, estrena imatge, ja que simultàniament al llançament d'*Homes*, Bromera ha reeditat *Dones* amb coberta i format nous perquè ambdós títols «juguen» visualment.

Pel que fa a *Dones*, en cadascuna de les 17 històries és fàcil reconèixer una amiga, una mare o, fins i tot, a

La nova coberta de *Dones* juga visualment amb la d'*Homes*.

El retrovisor

SANDRA CAPSIR

una mateixa. Tot és vist des d'una òptica femenina, però en cada capítol els ulls que miren són d'una dona diferent.

ISABEL-CLARA SIMÓ (Alcoi, 1943), doctora en filologia romànica, ha exercit l'ensenyament a la Universitat Pompeu Fabra de Barcelona i el periodisme. Al llarg d'una carrera literària intensa i sòlida ha obtingut èxits tan contundents de crítica i públic com: *És quan miro que hi veig clar*, Premi Víctor Català 1978; *Ídols*, Premi de la Crítica del País Valencià 1986; *Històries perverses*, Premi de la Crítica Serra d'Or 1993, o *La salvatge*, Premi Sant Jordi 1993. En Edicions Bromera ha publicat també el clàssic *Júlia*; *La innocent*, Premi València de Literatura 1995; *Dones*; *Raquel*; *Joel*; *Dora diu que no*; l'obra de teatre *Còmplices*, i *El meu germà Pol*, Premi de Novel·la Ciutat d'Alzira 2007.

En aquesta obra trobem dones tendres i dones múrries, dones passives i dones agressives, dones fortes i dones dèbils, dones víctimes i dones victimàries... I és que l'escriptora d'Alcoi té una gran capacitat de fer retrats de personatges i, tot i la facilitat de lectura dels relats, l'autora sap aturar-se en aquells detalls minuciosos que ens fan entendre la complexitat d'algunes situacions que s'hi descriuen. Així, les pinzellades d'humor i d'ironia es barregen amb altres situacions de tragèdia que apareixen en els moments precisos i que aconsegueixen, en conjunt, una lectura àgil i amena.

Ens trobem davant l'obra d'una escriptora que ha sigut prolífica en molts gèneres i ha posat de manifest l'habilitat que té per a encarar-se amb gèneres tan diferents com la columna periodística, la novel·la, el teatre o la poesia. Això sí, sempre amb una preocupació manifesta pels drets i les llibertats socials i personals i amb una punyent ironia disposada a denunciar qualsevol situació d'opressió.

Pel que fa a l'essència del llibre *Dones*, tot i que a través de l'obra es reflexiona sobre la condició humana de la dona, un dels temes en la literatura d'Isabel-Clara Simó, no podem dir que es tracte de literatura per a dones. De fet, l'autora ha manifestat sovint que no creu en l'existència d'una «literatura femenina», sinó que hi ha, simplement, bona i mala literatura. Per això ens diu que ha escrit sobre temes literaris molt diversos, i no especialment sobre l'univers femení. A diferència d'*Homes*, que ha estat un llibre elaborat conjuntament amb l'editorial, *Dones* fou un projecte de l'autora que en el seu moment considerà que havia d'abordar perquè parlar de dones no havia d'esdevenir una tema prohibit, tot el contrari. Per a Isabel-Clara Simó: «No n'hi ha, de temes tabú, en literatura, ni per a homes ni per a dones».

Això sí, tant en l'obra *Dones* com també en *Homes*, Isabel-Clara Simó ens recorda que cadascú de nosaltres és un individu i no l'espècie. La conclusió és senzilla: «d'homes i de dones, n'hi ha de tot».

DONES. ISABEL-CLARA SIMÓ. BROMERA-COLUMNA, 2010.

EL PUNT.CAT

La informació local a internet

La major part de les coses que necessites estan a prop teu i sovint són les més importants: una farmàcia de torn, el temps, la programació cultural, la informació del teu país, del teu poble, de la teua ciutat. Just el que trobaràs a **www.elpunt.cat**.

El web d'informació local en una xarxa global.

EL PUNT.CAT

Perquè les ciutats són capitals

www.elpunt.cat

Amb la

Cultura

a *b* *c* *d* *e*

Bancaixa

**Si no és bo per a tu,
no és bo per a nosaltres.**